

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ліцею № 3

Подільського району м. Києва

НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

СХВАЛЕНО

на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1
від 28.08.2025 року)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	
I. Загальні засади.....	4
II. Особливості організації освітнього процесу.....	6
III. Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.....	7
IV. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.....	8
V. Форми організації освітнього процесу.....	11
VI. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.....	12
VII. Опис та інструменти внутрішньої системи забезпечення якості освіти.....	12
VIII. Форми здобуття освіти.....	15
IX. Режим роботи закладу.....	16

Освітня програма 1-4 класів

Пояснювальна записка	
I. Загальні засади.....	18
II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти за перший рік навчання.....	22
III. Очікувані результати навчання здобувачів освіти за другий рік навчання.....	25
IV. Очікувані результати навчання здобувачів освіти за 3-й і 4-й рік навчання.....	30
Додаток 1.....	37

Освітня програма початкової школи за НПП «Інтелект України»

Пояснювальна записка	
I. Загальні засади.....	39
II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.....	43
Додаток 2.....	46

Освітня програма 4-А класу. Система розвивального навчання ДРiМ

Пояснювальна записка	
I. Загальні засади.....	48
II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.....	51
Додаток 3.....	57

Освітня програма 5-6 класів. Адаптаційний цикл базової середньої освіти

Пояснювальна записка	
I. Загальні засади.....	59
II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.....	59
III. Загальний обсяг навчального навантаження.....	59
IV. Модельні навчальні програми.....	60
V. Особливості реалізації освітніх галузей.....	61
VI. Форми організації освітнього процесу.....	62
VII. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень учнів.....	62
Додаток 4.....	65

Освітня програма 5-АБ, 6-АБ класів. НПП «Інтелект України». Адаптаційний цикл

Пояснювальна записка	
I. Загальні засади.....	67
II. Перелік освітніх компонентів.....	67
III. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою.....	70

IV. Загальний обсяг навчального навантаження.....	71
V. Навчальний план.....	72
VI. Перелік навчальних програм.....	73
VII. Форми організації освітнього процесу.....	76
VIII. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень учнів.....	76
IX. Організаційні питання реалізації програми.....	77
Додаток 5.....	79

Освітня програма 7-8-х класів. Базове предметне навчання базової середньої освіти

Пояснювальна записка

I. Загальні засади.....	81
II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою.....	82
III. Загальний обсяг навчального навантаження.....	82
IV. Особливості реалізації освітніх галузей.....	82
V. Модельні навчальні програми.....	83
VI. Форми організації освітнього процесу.....	85
VII. Опис інструментарію оцінювання навчальних досягнень учнів.....	86
Додаток 6.....	88

Освітня програма 9-х класів

Пояснювальна записка

I. Загальні засади.....	90
II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.....	91
Додаток 7.....	94

Освітня програма 10-11-х класів

Пояснювальна записка

I. Загальні засади.....	96
II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти.....	97
Додаток 8.....	101
Додаток 9.....	102

I. Загальні засади

Освітня програма ліцею № 3 окреслює єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом загальної середньої освіти відповідного рівня.

Ліцей № 3 здійснює свою діяльність на підставі ст. 53 Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Указу Президента України від 16.03.2022 № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», Концепції Нової української школи, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», (із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 592-р від 22.08.2018), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 (зі змінами, внесеними до Державного стандарту початкової освіти постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»), Типової освітньої програми для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти (розробленої під керівництвом О. Я. Савченко), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», наказу МОН України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти», Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти», Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405, Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 20.06.2025 р. № 890), наказу МОН України від 03.08.2022 № 698 «Про надання грифа оновленим навчальним програмам», листа МОН від 07.04.2021 № 1/9-188 «Про перелік освітніх програм, що відповідають Державному стандарту початкової освіти», наказу Державної служби якості освіти України від 18.06.2024 № 01-10/190 «Про затвердження освітньої програми «Система розвивального навчання ДРiМ», початкова освіта, другий цикл (3–4 класи)», наказу Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 № 01-10/196 «Про затвердження освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (1-4 класи)»,

наказу Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 № 01-10/197 «Про затвердження освітньої програми науково-педагогічного проекту «Інтелект України» базової середньої освіти, адаптаційного циклу (5-6 класи)», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ України від 25.09.2020 № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», Статуту Ліцею № 3 Подільського району м. Києва.

Відповідно до Рішення Київської міської ради від 05.10.2023 № 7134/7175 «Про зміну типу та найменування деяких закладів освіти Подільського району м. Києва», запису в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 13.03.2024 тип та найменування загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів «Спеціалізована школа № 3 з поглибленим вивченням інформаційних технологій» Подільського району міста Києва змінено на Ліцей № 3 Подільського району м. Києва.

Ліцей № 3 Подільського району м. Києва є правонаступником загальноосвітнього навчального закладу I-III ступенів «Спеціалізована школа № 3 з поглибленим вивченням інформаційних технологій» Подільського району міста Києва.

За Статутом ліцей є закладом повної загальної середньої освіти.

Мова освітнього процесу – українська.

Освітню програму закладу на 2025/2026 навчальний рік складено:

- для 1-2-х та 3-4-х класів – за Типовою освітньою програмою для 1-2-х та 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти (розробленою під керівництвом О. Я. Савченко), затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»;
- для 4-А класу - за системою розвивального навчання ДРiМ, затвердженою наказом ДСЯО України від 18.06.2024 № 01-10/190 «Про затвердження освітньої програми «Система розвивального навчання ДРiМ», початкова освіта, другий цикл (3–4 класи)»;
- для 1-4-х і 5-6-х класів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» – за Типовими навчальними планами 1-4, 5-6 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказами ДСЯО України від 21.06.2024 № 01-10/196 «Про затвердження освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (1-4 класи)» та від 21.06.2024 № 01-10/197 «Про затвердження освітньої програми науково-педагогічного проекту «Інтелект України» базової середньої освіти, адаптаційного циклу (5-6 класи)»;
- для 5-8-х класів – за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом МОН України від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

- для 9-х класів – за Типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня, затвердженими наказом МОН України від 20.04.2018 № 405;
- для 10-11-х класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом МОН від 28.11.2019 № 1493 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

II. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітню програму для 1-8 класів укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Технологічна
- Інформатична
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Мистецька
- Фізкультурна.

Освітню програму для 9-11 класів укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура.

Освітня програма містить інваріантну складову (сформовану на державному рівні), базові, профільні та вибірково-обов'язкові предмети, а також варіативну складову, в якій передбачено додаткові години на вивчення навчальних предметів інваріантної складової та факультативів.

Згідно з наказом МОН України від 03.06.2025 № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України», зокрема змін до наказу МОН України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого наказом МОН від 25.06.2018 № 677, враховуючи матеріально-технічні можливості ліцею, при вивченні окремих предметів запроваджується такий поділ класів на групи:

- при вивченні української мови, яка вивчається як предмет, у 3-11-х класах (при кількості більше 27 учнів у класі);
- при вивченні іноземної мови (англійської) у 1-11-х класах (при кількості більше 27 учнів у класі);
- при вивченні другої іноземної мови (німецької) у 5-9-х класах (при кількості більше 27 учнів у класі);
- при проведенні практичних занять з інформатики у 2-11-х класах, курсу STEM у 5-6 класах (клас ділиться на 2 групи з кількістю не меншою 8 учнів у кожній);
- при проведенні уроків з фізичної культури у 10-11-х класах (окремо для хлопців і дівчат; більше 27, але не менше 8 учнів у групі);
- при проведенні уроків з трудового навчання (технологій) у 5-9-х класах (при кількості більше 27 учнів у класі);
- при проведенні занять з предмета «Захист України».

Відповідно до п. 2 ст. 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту» кількість учнів у класі (наповнюваність класу) не може становити більше 24 учнів, які здобувають початкову освіту, та більше 30 учнів, які здобувають базову чи профільну середню освіту.

Загальний обсяг навчального навантаження становить:

для 1-х класів - 805 годин/навчальний рік
 для 2-х класів – 875 годин/навчальний рік,
 для 3-4-х класів – 910 годин/навчальний рік,
 для 5-х класів – 1085 годин/навчальний рік,
 для 6-х класів – 1190 годин/навчальний рік,
 для 7-х класів – 1225 годин/навчальний рік,
 для 8-9-х класів – 1260 годин/навчальний рік,
 для 10-11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

III. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти здійснюється відповідно до наказу МОНУ від 13.07.2021 № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання результатів навчальних досягнень учнів 5-8 класів здійснюється відповідно до методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом МОНУ від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання».

Оцінювання результатів навчальних досягнень учнів 9-11 класів здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у

системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 № 329, та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 21.08.2013 № 1222.

IV. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Мета ліцею – створити умови для всебічного розвитку, навчання, виховання, виявлення обдарувань, соціалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і здобуття освіти упродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, своєї країни, довкілля, спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству.

Досягнення мети забезпечується шляхом формування визначених Законом України «Про освіту» **ключових компетентностей**, необхідних сучасній людині для успішної життєдіяльності:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Вільне володіння державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах; розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися державною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил.</p>
2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати невербальні засоби</p>

	державної) та іноземними мовами	спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності; розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність;

	впродовж життя	<p>моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Підприємливість та фінансова грамотність	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Культурна компетентність	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньоестетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна компетентність	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	---------------------------	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і фінансова грамотність, екологічна грамотність, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх навчальних предметів.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння, як: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

V. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, а саме:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

У закладі також використовуються такі форми організації освітнього процесу, як: екскурсії, вистави, конкурси, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки,

відеоуроки, ділові ігри, консультації, практичні заняття, індивідуальні заняття, факультативні заняття, майстер-класи, онлайн-уроки, проєктна робота.

Навчальні екскурсії проводяться протягом року згідно з додатком до листа МОН України від 06.02.2008 №1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів».

Вибір форм і методів навчання вчитель може визначати самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VI. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Відповідно до Закону України «Про освіту», початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року, за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться на 1 вересня 5 років і 8 місяців. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень та свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

VII. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.

Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі спрямована на реалізацію і вдосконалення таких напрямів:

1. Освітнє середовище.

- Здійснюється робота із створення безпечних та комфортних умов для навчання у приміщенні та на території ліцею, забезпечення навчальних приміщень відповідним обладнанням, необхідним для реалізації освітньої програми.

- Для забезпечення формування ключових компетентностей, а також для реалізації профільної освіти у ліцеї використовується відповідне обладнання для кабінетів інформатики, фізики, хімії, біології.
- Освітнє середовище є мотиватором до активного і здорового життя, занять спортом як у спортзалі, так на спортивних майданчиках ліцею.
- Здобувачі освіти та працівники ліцею обізнані з вимогами охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, правилами поведінки в умовах надзвичайних ситуацій і дотримуються їх.
- У ліцеї створені умови для харчування здобувачів освіти, працівників.
- У закладі реалізована діяльність щодо запобігання проявам дискримінації, булінгу.
- Правила поведінки учасників освітнього процесу забезпечують дотримання етичних норм, повагу до гідності, прав і свобод людини.
- Робота психолого-педагогічної служби спрямована на виявлення, реагування та запобігання булінгу (цькуванню), іншому насильству (проводяться діагностування, індивідуальна робота, тренінгові заняття).
- У ліцеї застосовуються методики та технології роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

2. Система оцінювання освітньої діяльності учнів.

- Існує відкрита, прозора і зрозуміла для здобувачів освіти система оцінювання навчальних досягнень, яка обов'язково оприлюднюється.
- Використовується 12-бальна система оцінювання, у якій виділено 4 рівні навчальних досягнень учнів (початковий, середній, достатній, високий); система формувального оцінювання, спрямованого на індивідуальний прогрес учня; система підсумкового рівневого оцінювання за рівнями навчальних досягнень (початковим, середнім, достатнім, високим).
- Впроваджені навички самооцінювання/взаємооцінювання навчальної діяльності здобувачами освіти.
- Здобувачі освіти отримують інформацію про критерії, правила та процедуру оцінювання своїх навчальних досягнень для розуміння того, як і за що їх оцінюють.
- У ліцеї здійснюється моніторинг результатів навчання здобувачів освіти, для якого використовуються такі основні джерела:
 - результати моніторингів навчальних досягнень учнів (зовнішніх та внутрішніх) у вигляді стандартизованих тестів або в інших формах завдань;
 - підсумкове оцінювання учнів у класному журналі.

3. Система педагогічної діяльності.

Реалізацію освітньої програми ліцею забезпечують 93 педагогічні працівники, серед яких 44 мають вищу кваліфікаційну категорію, 9 - першу категорію, 8 – другу, 10 мають педагогічне звання «вчитель-методист», 21 -

«старший вчитель», 1 кандидат філологічних наук, 1 кандидат технічних наук, 1 доктор педагогічних наук.

Педагогічні працівники:

- планують свою діяльність, аналізують її результативність шляхом розробки календарно-тематичного плану;
- застосовують освітні технології, спрямовані на формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти;
- беруть участь у формуванні та реалізації індивідуальних освітніх траєкторій для здобувачів освіти, які:
 - потребують індивідуальної форми навчання (педагогічного патронажу);
 - мають особливі освітні потреби (ООП);
 - мають індивідуальні інтереси, нахили, уподобання;
- використовують інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі, а саме: інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання;
- забезпечують власний професійний розвиток і підвищення кваліфікації, у тому числі щодо методик роботи з дітьми з ООП;
- здійснюють інноваційну освітню діяльність, реалізовану через дослідно-експериментальну роботу шкільного, регіонального і всеукраїнського рівнів, беруть участь у регіональних, всеукраїнських і міжнародних освітніх проєктах;
- співпрацюють з батьками здобувачів освіти з питань організації освітнього процесу, забезпечують постійний зворотний зв'язок;
- дотримуються принципів академічної доброчесності під час освітнього процесу;
- реалізують практику педагогічного наставництва, взаємонавчання.

4. Система управлінської діяльності.

- Затверджено перспективний план розвитку ліцею, спрямований на підвищення якості освітньої діяльності.
- Основою системи планування діяльності ліцею є річний план, розроблений відповідно до перспективного плану розвитку ліцею та освітньої програми.
- Впроваджено систему електронного управління освітнім процесом «ЄДИНА ШКОЛА».
- Керівництво ліцею вивчає потреби учнів та працівників закладу, готує і доводить до відома засновника запити для задоволення потреб закладу освіти та відстежує їх реалізацію.
- Керівництво ліцею сприяє формуванню сприятливого психологічного клімату та атмосфери довіри між учасниками освітнього процесу.

- Вчасно розглядаються звернення учасників освітнього процесу та вживаються заходи, спрямовані на вирішення проблем, про які йдеться у зверненнях.
- Ліцей оприлюднює інформацію про свою діяльність на відкритих загальнодоступних ресурсах (офіційному вебсайті) і виконує вимоги статті 30 Закону України «Про освіту», яка визначає, що саме заклад має оприлюднювати в обов'язковому порядку.
- Директор ліцею формує штат, залучаючи кваліфікованих педагогічних та інших працівників відповідно до штатного розпису та освітньої програми.
- Керівництво заохочує та підтримує методичну роботу педагогічних працівників, їхню участь у професійних конференціях, семінарах, курсах підвищення кваліфікації у різних формах, підготовку та публікацію матеріалів за темами професійної діяльності.
- Управлінські рішення приймаються з урахуванням пропозицій учасників освітнього процесу.
- Створені умови для розвитку громадського самоврядування, а саме учнівського самоврядування.
- Керівництво ліцею сприяє формуванню в учасників освітнього процесу негативного ставлення до корупції.

VIII. ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

Відповідно до Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 23.04.2019 № 536 (у редакції наказу МОН України від 10.02.2021 № 160); Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу МОН України від 09.09.2024 № 1276), Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної освіти, затвердженого наказом МОН України від 08.09.2020 № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання» (у редакції наказу МОН України від 09.09.2024 № 1276), у ліцеї запроваджені інституційна (очна) та індивідуальна (екстернатна, педагогічний патронаж, сімейна (домашня) форми навчання.

Дистанційний формат навчання організовується за виникнення відповідних умов та відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОНУ від 08.09.2020 № 1115.

Для реалізації дистанційного навчання використовуються такі платформи:

- 1) «ЄДИНА ШКОЛА» - автоматизована система, яка забезпечує повноцінний освітній процес і включає в себе електронний журнал і електронний щоденник.
- 2) DISCORD - платформа для обміну текстовими, голосовими та відеоповідомленнями з можливістю створення чатів з певними правами доступу і ролями.
- 3) Допоміжні онлайн-сервіси – ZOOM.

ІХ. РЕЖИМ РОБОТИ ЗАКЛАДУ

Освітній процес для учнів 1-11 класів у 2025/2026 навчальному році організований за очною формою навчання у дві зміни в межах розрахункової кількості місць у найпростішому укритті.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту», постанови КМУ від 20.08.2025 № 1003 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні» 2025/2026 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2025 року і закінчується 30 червня 2026 року.

Навчальні заняття у 2025/2026 н. р. організовуються за семестровою системою:

I семестр - із 01 вересня до 24 грудня 2025 року;

II семестр - із 12 січня до 30 травня 2026 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні - із 27 жовтня до 2 листопада 2025 року;

зимові – із 25 грудня 2025 року до 11 січня 2026 року;

весняні – із 23 до 29 березня 2026 року.

Для учнів 1-х класів вводяться додаткові канікули тривалістю 1 тиждень у II семестрі з 16 до 21 лютого 2026 року з метою попередження перевтоми дітей 6-річного віку.

Останній дзвоник – 29 травня 2026 року.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року залежно від безпекової ситуації в місті Києві.

В умовах правового режиму воєнного стану під час оголошення повітряної тривоги чи надзвичайної ситуації всі учасники освітнього процесу дотримуються заходів цивільного захисту відповідно до розроблених алгоритмів.

Під час сигналу цивільного захисту «УВАГА ВСІМ! ПОВІТРЯНА ТРИВОГА!» усі учасники освітнього процесу повинні негайно залишити навчальні кабінети та пройти в найпростіше укриття, яке обладнане в підвальному приміщенні закладу, відповідно до затвердженого алгоритму.

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ліцею № 3

Подільського району м. Києва

НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

1-4 КЛАСИ

СХВАЛЕНО

на засіданні
педагогічної ради

(протокол № 1

від 28 серпня 2025 року)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Загальні засади

Освітня програма для 1-4-х класів ліцею № 3 розроблена відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» від 21.02.2018 № 87 зі змінами.

Освітня програма для 1-4-х класів (окрім класів, які навчаються за програмою НПП «Інтелект України» та за програмою розвивального навчання ДРiМ) укладена на основі типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти, розроблених під керівництвом Савченко О. Я. та затверджених наказом МОН України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для **формування** у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в житті людини;

- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- 5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- 6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- 8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- 9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- 10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентностей, у процесі реалізації Типової освітньої програми використовуються **внутрішньопредметні і міжпредметні**

зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2-х класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4-х класах - формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) за рівнями навчальних досягнень (початковим, середнім, достатнім, високим) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має таку мету: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітня програма для 1-4-х класів має **інваріантний та варіативний** складники.

Згідно з Державним стандартом початкової освіти (Додаток 2 до Стандарту) інваріантний складник представлений такими освітніми галузями: мовно-літературною та іншомовною, математичною, природничою, громадянською й історичною, соціальною, здоров'язбережувальною, технологічною та інформатичною, мистецькою, фізкультурною.

У кожній із освітніх галузей визначене тижневе / річне навантаження здобувачів освіти (годин / тиждень / рік).

Типовий навчальний план

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на тиждень/рік				
		1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.	Разом
<i>Інваріантний складник</i>						
Мовно-літературна		9/315	10/350	10/350	10/350	1365
Іншомовна						
Математична		4/140	4/140	5/175	5/175	630
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3/105	3/105	3/105	3/105	420
Технологічна		1/35	2/70	2/70	2/70	245
Інформатична						
Мистецька		2/70	2/70	2/70	2/70	280
Фізкультурна*		3/105	3/105	3/105	3/105	420
Усього		22/770	24/840	24/840	24/840	3360
<i>Варіативний складник</i>						
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1/35	1/35	1/35	1/35	140
Загальнорічна кількість навчальних годин		805	875	910	910	3500
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20/700	22/770	23/805	23/805	/3080
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		805	875	910	910	3500

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Варіативний складник в освітній програмі для 1-4-х класів, окрім класів за НПП «Інтелект України», реалізований через курси за вибором *«Логічний калейдоскоп» (1 клас) та «Логіка» (2-4 класи) – 1 година / тиждень* – на продовження реалізації проекту Всеукраїнського рівня «Дидактико-методична система розвитку дитячої творчості у межах навчально-виховного процесу ДНЗ та ЗНЗ» під керівництвом доктора педагогічних наук, кандидата психологічних наук, професора О. Я. Митника.

II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти за перший рік навчання

1. Мовно-літературна освітня галузь

Метою початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі змістові лінії: **«Взаємодіємо усно»**, **«Читаємо»**, **«Взаємодіємо письмово»**, **«Досліджуємо медіа»**, **«Досліджуємо мовні явища»**.

Очікуваними результатами змістової лінії «Взаємодіємо усно» є формування в школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей.

Очікуваними результатами змістової лінії «Читаємо» є формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, висловлювати своє ставлення до прочитаного, користуватися раціональними прийомами пошуку потрібної інформації в різних джерелах, працювати з інформацією в різних форматах.

Очікуваними результатами змістової лінії «Взаємодіємо письмово» є формування в молодших школярів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Очікуваними результатами змістової лінії «Досліджуємо медіа» є формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища» спрямована на дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування в молодших школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

Головна мета **навчання іноземної мови** у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів. На початковому етапі навчання іноземної мови відбувається становлення засад для формування іншомовних фонетичних, лексичних, граматичних та орфографічних навичок, а також умінь сприймати на слух, говорити, читати й писати у межах визначених програмою результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Зміст навчання іноземної мови у початковій школі добирається відповідно до психофізіологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку. На кінець 2-го класу учні досягають рівня Pre A1. Розпочинаючи вивчення іноземної мови, учні початкової школи ще не достатньо володіють лінгвістичними поняттями рідної мови. Тому граматичні структури засвоюються імпліцитно шляхом сприймання мовленнєвих зразків у комунікативних ситуаціях. Більшість граматичного матеріалу вивчається на рівні лексичних

одиниць: учні засвоюють окремі граматичні явища у мовленнєвих зразках, і їм не потрібно пояснювати морфологічні та синтаксичні зв'язки між частинами мови або структурними одиницями, що входять до зразка.

Математична освітня галузь

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

У початковому курсі математики виділено такі змістові лінії: **«Числа, дії з числами. Величини»**, **«Геометричні фігури»**, **«Вирази, рівності, нерівності»**, **«Робота з даними»**, **«Математичні задачі і дослідження»**.

Очікуваними результатами змістової лінії «Числа, дії з числами. Величини» є вивчення нумерації цілих невід'ємних чисел у межах ста; формування навичок виконання арифметичних дій додавання і віднімання; вимірювання величин; оперування величинами.

Очікуваними результатами змістової лінії «Вирази, рівності, нерівності» є формування в учнів уявлень про числові математичні вирази, числові нерівності.

Очікуваними результатами змістової лінії «Геометричні фігури» є розвиток в учнів просторових уявлень; формування здатності розрізняти геометричні фігури за їх істотними ознаками; формування практичних умінь будувати, креслити, моделювати й конструювати геометричні фігури від руки та за допомогою простих креслярських інструментів.

Очікуваними результатами змістової лінії «Робота з даними» є ознайомлення учнів на практичному рівні з найпростішими способами виділення і впорядкування даних за певною ознакою.

Очікуваними результатами змістової лінії «Математичні задачі і дослідження» є формування в учнів здатності розпізнавати практичні проблеми, що розв'язуються із застосуванням математичних методів, на матеріалі простих сюжетних задач, а також у процесі виконання найпростіших навчальних досліджень.

2. Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна освітні галузі

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу складають такі змістові лінії:

«Людина», **«Людина серед людей»**, **«Людина в суспільстві»**, **«Людина і світ»**, **«Людина і природа»**.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина» є опанування доступних способів пізнання себе як частини природи, оволодіння найпростішими гігієнічними навичками.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина серед людей» є формування уявлення про свої обов'язки як школяра, правила поведінки у громадських місцях, зацікавлення історією свого роду.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина в суспільстві» є виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України, інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, участі у корисних справах громади.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина і світ» є формування толерантного ставлення до інших культур, розуміння значення винаходів людства.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина і природа» є формування дослідницьких умінь (спостереження, дослід, практична робота, вимірювання, встановлення

найпростіших взаємозв'язків у природі, між станом довкілля і діяльністю людини, впливу поведінки на здоров'я та безпеку), розвиток ціннісного ставлення до природи.

3. Технологічна освітня галузь

Зміст технологічної освітньої галузі реалізується через навчальний предмет «**Дизайн і технології**».

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань технологічної освітньої галузі здійснюється за такими змістовими лініями: **«Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».**

Очікуваними результатами змістової лінії «Інформаційно-комунікаційне середовище» є пошук та опрацювання тематичної інформації у взаємодії з іншими; дослідження природних, штучних і синтетичних матеріалів; розрізнення графічних зображень; конструювання виробів з готових деталей.

Очікуваними результатами змістової лінії «Середовище проєктування» є реалізація творчого потенціалу учнів, створення умов для продукування ідей, вибору особисто привабливих об'єктів праці; читання графічних зображень; добір матеріалів для моделювання; читання інструкційних карток із зображеннями для поетапного виготовлення виробу, розрізнення технологій виготовлення виробів.

Очікуваними результатами змістової лінії «Середовище техніки і технологій» є формування навичок безпечної праці з ручними інструментами та пристосуваннями; поетапне виготовлення виробів з використанням традиційних та сучасних технологій; раціональне використання матеріалів.

Очікуваними результатами змістової лінії «Середовище соціалізації» є формування здатності презентувати результати проєктно-технологічної діяльності; ефективно використовувати створені вироби; долучатися до благочинної діяльності; виконувати трудові дії в побуті для самообслуговування та якісного облаштування життєвого простору за наочним прикладом.

4. Мистецька освітня галузь

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за змістовими лініями: **«Художньо-творча діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво»,** які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти. Ці змістові лінії реалізовані у навчальних предметах **«Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».**

Очікуваними результатами змістової лінії «Художньо-творча діяльність» у «Музичному мистецтві» є розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне освоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовираження; формування в учнів умінь дотримуватись правил співу, відтворювати прості ритмічні послідовності, орієнтуватись у поняттях музичної грамоти, імпровізувати засобами пантоміми, виконувати улюблені твори мистецтва.

Очікуваними результатами змістової лінії «Художньо-творча діяльність» в «Образотворчому мистецтві» є формування навичок відтворення простих форм предметів

фарбами, олівцями, пластиліном пензлями, ножицями; використання основних кольорів, експериментування з ними; спостереження за різноманітністю форм у природі, дотримання правил техніки безпеки.

Очікуваними результатами змістової лінії «Сприймання та інтерпретація мистецтва» у «Музичному мистецтві» є розвиток емоційної сфери учнів, формування в них умінь сприймати, висловлювати своє враження, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення; визначати темп, тембр, динаміку, реєстр творів музичного мистецтва, визначення творів, які передають настрій учня.

Очікуваними результатами змістової лінії «Сприймання та інтерпретація мистецтва» в «Образотворчому мистецтві» є визначення колориту творів мистецтва та учнівських робіт, порівняння музичних та візуальних образів; спостереження за красою в довкіллі.

Очікуваними результатами змістової лінії «Комунікація через мистецтво» є соціалізація учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких досягнень і можливостей), формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема у різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях, а також формування уявлень про можливість і способи регулювати свій емоційний стан завдяки мистецтву.

5. Фізкультурна освітня галузь

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Фізкультурна освітня галузь реалізована у таких змістових лініях: «**Рухова діяльність**», «**Ігрова та змагальна діяльність**».

Очікуваними результатами змістової лінії «Рухова діяльність» є формування в молодших школярів уявлення про фізичну культуру як сукупність фізичних вправ, способів рухової та ігрової діяльності, спрямованих на фізичний розвиток, зміцнення здоров'я та формування в молодших школярів умінь і навичок володіння різними способами рухової діяльності; здатності виконання вправ основної гімнастики, організуючих вправ, елементів акробатики, вправ, пов'язаних з незвичним положенням тіла у просторі, ходьбою, бігом, танцювальними кроками, лазінням і перелізанням, стрибками; навичок володіння малим і великим м'ячем; розвиток фізичних якостей; формування правильної постави й профілактику плоскостопості.

Очікуваними результатами змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність» є виховання в молодших школярів ініціативності, активності та відповідальності у процесі рухливих і спортивних ігор за спрощеними правилами; формування умінь і навичок виконання естафет, різних ролей у рухливих іграх; дотримання правил безпечної поведінки у процесі рухової та змагальної діяльності.

Очікуваними результатами змістової лінії модуля «Хореографія» є формування у школярів уявлення про різні види танцювального мистецтва, навичок виконання хореографічних рухів, які відповідають віковим особливостям дітей; розвиток навичок вільно володіти своїм тілом, співвідносити рухи з характером музики; залучення до національної народної творчості, розвиток зацікавлення танцювальною діяльністю, виховання морально-вольових якостей, культури поведінки.

III. Очікувані результати навчання здобувачів освіти за другий рік навчання.

1. Мовно-літературна освітня галузь.

Відповідно до зазначених мети і завдань у початковому курсі мовно-літературної освіти 2 класу виділено такі змістові лінії: «**Взаємодіємо усно**», «**Читаємо**», «**Взаємодіємо письмово**», «**Досліджуємо медіа**», «**Досліджуємо мовні явища**».

Очікуваними результатами змістової лінії «Взаємодіємо усно» є формування в молодших школярів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з людьми в діалогічній і монологічній формах для досягнення певних життєвих цілей.

Очікуваними результатами змістової лінії «Читаємо» є формування в учнів повноцінної навички читання, умінь самостійно вибирати й опрацьовувати літературні тексти різних видів, висловлювати своє ставлення до прочитаного, користуватися раціональними прийомами пошуку потрібної інформації в різних джерелах, працювати з інформацією в різних форматах.

Очікуваними результатами змістової лінії «Взаємодіємо письмово» є формування в молодших школярів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності.

Очікуваними результатами змістової лінії «Досліджуємо медіа» є формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти.

Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища» спрямована на дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування в молодших школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

2. Математична освітня галузь

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

У початковому курсі математики у 2 класі виділено такі змістові лінії: **«Числа, дії з числами. Величини»**, **«Геометричні фігури»**, **«Вирази, рівності, нерівності»**, **«Робота з даними»**, **«Математичні задачі і дослідження»**.

Очікуваними результатами змістової лінії «Числа, дії з числами. Величини» є вивчення нумерації цілих невід'ємних чисел у межах ста; формування навичок виконання арифметичних дій додавання і віднімання; вимірювання величин; оперування величинами.

Очікуваними результатами змістової лінії «Вирази, рівності, нерівності» є формування в учнів уявлень про числові математичні вирази, числові нерівності.

Очікуваними результатами змістової лінії «Геометричні фігури» є розвиток в учнів просторових уявлень; формування здатності розрізняти геометричні фігури за їх істотними ознаками; формування практичних умінь будувати, креслити, моделювати й конструювати геометричні фігури від руки та за допомогою простих креслярських інструментів.

Очікуваними результатами змістової лінії «Математичні задачі і дослідження» є формування в учнів здатності розпізнавати практичні проблеми, що розв'язуються із застосуванням математичних методів, на матеріалі простих сюжетних задач, а також у процесі виконання найпростіших навчальних досліджень.

3. Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна освітні галузі

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу у 2 класі складають такі змістові лінії:

«Людина», «Людина серед людей», «Людина в суспільстві», «Людина і світ», «Людина і природа».

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина» є опанування доступних способів пізнання себе як частини природи, оволодіння найпростішими гігієнічними навичками.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина серед людей» є формування уявлення про свої обов'язки як школяра, правила поведінки у громадських місцях, зацікавлення історією свого роду.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина в суспільстві» є виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України, інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, участі у корисних справах громади.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина і світ» є формування толерантного ставлення до інших культур, розуміння значення винаходів людства.

Очікуваними результатами змістової лінії «Людина і природа» є формування дослідницьких умінь (спостереження, дослід, практична робота, вимірювання, встановлення найпростіших взаємозв'язків у природі, між станом довкілля і діяльністю людини, впливу поведінки на здоров'я та безпеку), розвиток ціннісного ставлення до природи.

4. Інформатична освітня галузь

Метою навчання інформатиці є формування знань, вмінь та навичок для доступу до інформації (знання, де шукати і як отримувати інформацію), опрацювання інформації, перетворення інформації із однієї форми в іншу, створення інформаційних моделей, оцінки інформації за її властивостями.

Відповідно до зазначених мети і завдань виділено такі змістові лінії: «Інформація. Дії з інформацією», «Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією», «Комп'ютерні програми. Меню та інструменти», «Об'єкт. Властивості об'єкта», «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання», «Алгоритми».

Очікувані результати змістової лінії «Інформація. Дії з інформацією»:

Здобувач освіти:

- пояснює значення інформації для людини, наводить приклади із власного досвіду;
- наводить приклади значення інформації для себе особисто;
- наводить приклади інформації у різних видах: текстовій, графічній, звуковій тощо;
- розрізняє правдиву і неправдиву інформацію, припущення і фантазію;
- використовує мережі для отримання інформації та спілкування під контролем дорослих;
- оцінює результати своїх навчальних досягнень.

Очікувані результати змістової лінії «Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією»:

Здобувач освіти:

- наводить приклади технічних засобів, що допомагають передавати інформацію, поширювати інформацію;
- використовує цифрові пристрої у близькому для себе середовищі;
- пояснює, чому і як потрібно захищати себе і цифрові пристрої;
- звертається за допомогою у випадку проблем та збоїв у роботі комп'ютера;
- оцінює результати своїх навчальних досягнень.

Очікувані результати змістової лінії «Комп'ютерні програми. Меню та інструменти»:

Здобувач освіти:

- запускає і завершує роботу з програмою;
- називає інструменти малювання у графічному редакторі;
- обирає інструмент малювання для досягнення результату;

- створює зображення об'єктів що складаються з геометричних фігур та змінює значення властивостей;
- вміє змінити колір контуру або тла об'єкта обравши зразком колір іншого об'єкта за допомогою інструментів графічного редактора;
- пропонує власні кольорові рішення малюнка;
- оцінює результати своїх навчальних досягнень.

Очікувані результати змістової лінії «Об'єкт. Властивості об'єкта»:

Здобувач освіти:

- називає об'єкти навколишнього світу, властивості конкретних об'єктів;
- порівнює об'єкти за значеннями властивостей;
- спостерігає за об'єктами, визначає спільні та відмінні ознаки/властивості;
- наводить приклади об'єктів, що відповідають заданим властивостям;
- оцінює результати своїх навчальних досягнень.

Очікувані результати змістової лінії «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання»:

Здобувач освіти:

- об'єднує об'єкти за їх властивостями або значеннями властивостей;
- створює візуальну відповідь простих та складених геометричних задач;
- виділяє та переносить фрагменти малюнка;
- створює графічні відповіді до навчальних завдань;
- знаходить приклади повторення і послідовності дій у повсякденній діяльності, близькому для себе середовищі;
- відтворює послідовність об'єктів із заданою закономірністю;
- оцінює результати своїх навчальних досягнень.

Очікувані результати змістової лінії «Алгоритми»:

Здобувач освіти:

- визначає послідовність кроків для виконавців;
- знаходить помилки у алгоритмах;
- визначає результат виконання лінійного алгоритму побудови простого геометричного зображення;
- створює малюнок за лінійним алгоритмом;
- пропонує власні алгоритми створення не складних геометричних зображень;
- оцінює результати своїх навчальних досягнень.

5. Технологічна освітня галузь

Реалізація мети і завдань технологічної освітньої галузі здійснюється за такими змістовими лініями: **«Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».**

Очікуваними результатами змістової лінії «Інформаційно-комунікаційне середовище» є пошук та опрацювання тематичної інформації у взаємодії з іншими; дослідження природних, штучних і синтетичних матеріалів; розрізнення графічних зображень; конструювання виробів з готових деталей.

Очікуваними результатами змістової лінії «Середовище проєктування» є реалізація творчого потенціалу учнів, створення умов для продукування ідей, вибору особисто привабливих об'єктів праці; читання елементарних графічних зображень; добір матеріалів для моделювання; читання інструкційних карток із зображеннями для поетапного виготовлення виробу, розрізнення технологій виготовлення виробів.

Очікувані результати змістової лінії «Середовище техніки і технологій»:

Здобувач освіти:

- працює з ручними інструментами та пристосуваннями, дотримуючись безпечних прийомів праці та норм санітарії;
- виготовляє поетапно виріб за визначеною послідовністю;
- розмічає деталі на матеріалі за допомогою шаблонів або трафаретів;
- з'єднує деталі та оздоблює їх з використанням традиційних та сучасних технологій;
- раціонально використовує матеріали, зокрема і вторинні.

Очікуваними результатами змістової лінії «Середовище соціалізації» є формування здатності презентувати результати проектно-технологічної діяльності; ефективно використовувати створені вироби; долучатися до благочинної діяльності; виконувати трудові дії в побуті для самообслуговування та якісного облаштування життєвого простору за наочним прикладом.

6. Мистецька освітня галузь

Реалізація поставленої мети здійснюється за змістовими лініями: **«Художньо-творча діяльність»**, **«Сприймання та інтерпретація мистецтва»**, **«Комунікація через мистецтво»**, які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Очікуваними результатами змістової лінії «Художньо-творча діяльність» у «Музичному мистецтві» є розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне освоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовираження.

Очікуваними результатами змістової лінії «Сприймання та інтерпретація мистецтва» є розвиток емоційної сфери учнів, формування в них умінь сприймати, висловлювати своє враження, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення.

Очікуваними результатами змістової лінії «Комунікація через мистецтво» є соціалізація учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких досягнень і можливостей), формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема у різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях, а також формування уявлень про можливість і способи регулювати свій емоційний стан завдяки мистецтву.

7. Фізкультурна освітня галузь

Фізкультурна освітня галузь реалізована у таких змістових лініях: **«Рухова діяльність»**, **«Ігрова та змагальна діяльність»**.

Очікувані результати змістової лінії «Рухова діяльність»:

Здобувач освіти:

- розуміє значущість рухового режиму для зміцнення здоров'я та фізичного розвитку;
- пояснює значення і правила ранкової гігієнічної гімнастики, фізкультурних хвилинок та фізкультурних пауз для фізичного розвитку та здоров'я людини;
- дотримується рухового режиму протягом дня;
- дотримується правил особистої гігієни в режимі дня.

Очікуваними результатами змістової лінії «Ігрова та змагальна діяльність» є виховання в молодших школярів ініціативності, активності та відповідальності у процесі рухливих і спортивних ігор за спрощеними правилами; формування умінь і навичок виконання естафет, різних ролей у рухливих іграх; дотримання правил безпечної поведінки у процесі рухової та змагальної діяльності.

Очікуваними результатами змістової лінії модуля «Хореографія» у 2 класі є поглиблення у школярів уявлення про різні види танцювального мистецтва, вдосконалення навичок виконання

хореографічних рухів, які відповідають віковим особливостям дітей; розвиток навичок вільно володіти своїм тілом, співвідносити рухи з характером музики; активне залучення до національної народної творчості, розвиток зацікавлення танцювальною діяльністю, виховання морально-вольових якостей.

IV. Очікувані результати навчання здобувачів освіти за третій і четвертий роки навчання

1. Мовно-літературна освітня галузь. Українська мова

Мета – формування мотивації вивчення української мови; розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності; формування комунікативної та інших ключових компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; розвиток логічного, критичного та образного мислення, мовленнєво-творчих здібностей.

Реалізація зазначеної мети здійснюється за такими змістовими лініями: **«Взаємодіємо усно»**, **«Взаємодіємо письмово»**, **«Досліджуємо медіа»**, **«Досліджуємо мовні явища»**.

Змістова лінія **«Взаємодіємо усно»** спрямована на формування в учнів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей. Змістова лінія **«Взаємодіємо письмово»** передбачає формування в учнів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності. Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** спрямована на формування умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти. Змістова лінія **«Досліджуємо мовні явища»** передбачає дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя.

2. Мовно-літературна освітня галузь. Літературне читання

Мета – розвиток особистості молодшого школяра засобами різних видів читацької діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду; розвиток образного, критичного і логічного мислення та літературно-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української та зарубіжної літератури в освітньому закладі II ступеня.

Відповідно до мети предмета «Літературне читання» визначено такі змістові лінії: **«Пізнаємо простір дитячого читання»**; **«Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»**; **«Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»**; **«Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»**; **«Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»**; **«Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»**; **«Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти»**.

Змістова лінія **«Пізнаємо простір дитячого читання»** створює передумови для ознайомлення учнів 3-4 класів з різноманітною за темами і жанрами дитячою літературою, з різними видами довідкових, навчальних і медіа текстів, способами здобуття інформації у сучасному медіа просторі.

Змістова лінія **«Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»** охоплює такі основні змістові блоки: удосконалення й розвиток якісних характеристик технічної і смислової сторін навички під час читання вголос і мовчки; самостійне застосування мовленнєвих та позамовних засобів художньої виразності; оволодіння, з поступовим нарощуванням ступеня складності, прийомами смислового читання (прийоми самостійного розуміння лексичного значення слів, словосполучень; повноцінного усвідомлення в тексті фактичної, концептуальної, підтекстової (з допомогою вчителя) інформації); застосування видів читання: аналітичного, переглядового, вибіркового відповідно до мети читання.

Змістова лінія **«Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»** спрямована на формування в учнів умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися з іншими людьми в діалогічній і формі заради досягнення певних життєвих цілей.

Змістова лінія **«Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»** передбачає цілісне сприймання учнями художніх, науково-художніх текстів, їх аналіз, інтерпретацію з використанням літературознавчих понять (практично); формування умінь висловлювати рефлексивні судження у зв'язку з прочитаним, критично оцінювати інформацію в текстах різних видів та використовувати її для збагачення особистого читацького досвіду.

Змістова лінія **«Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»** передбачає формування і розвиток в учнів прийомів розрізнення дитячих книжок за жанрово-тематичними ознаками, типом видання (книжка-твір, книжка-збірка, довідник, словник і т.ін.); прогнозування орієнтовного змісту книжки (твору) з опорою на її ілюстративний та довідково-інформаційний апарат; прийомів самостійного вибору книжок з використанням інформаційних ресурсів дитячої бібліотеки; умінь зв'язно висловлювати власні емоційно-оцінні враження щодо змісту прочитаного, складати короткий відгук на прочитану книжку .

Змістова лінія **«Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»** має на меті формування і розвиток в учнів понять про різні види медіа та використані в них вербальні і невербальні засоби впливу на читача; формування умінь і навичок сприймати, аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати і безпечно користуватися медіазасобами; виражати себе і спілкуватися з іншими за допомогою власних медіапродуктів. Оволодіння медіаграмотністю є поліпредметним процесом, який передбачає зв'язок із щоденним життям дітей не лише в школі, а й поза нею, створення можливостей набувати досвід критичного осмислення різної медіапродукції, що має позитивно вплинути на розширення їхнього читацького і соціального досвіду, вироблення умінь відрізняти корисну інформацію від шкідливої, уникати імовірних для цього віку ризиків взаємодії з медіапродуктами.

Змістова лінія **«Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти»** передбачає розвиток уяви, художньо-образного мислення і мовлення, оволодіння вербальними і невербальними засобами створення творчих продуктів з різним ступенем самостійності (доповнення, продовження тексту, ілюстрування; участь в інсценізаціях, дослідницьких проектах; складання есе, казок, віршів, закличок, загадок, оповідань та ін.).

3. Мовно-літературна освітня галузь. Іноземна мова

Головна мета навчання іноземної мови у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Початковий етап навчання іноземної мови надзвичайно важливий, оскільки в цей період закладаються психолінгвістичні основи іншомовної комунікативної компетенції, необхідні та достатні для подальшого її розвитку й удосконалення.

Зміст навчання іноземної мови добирається відповідно до психо-фізіологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до завдань;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.

Англійська мова

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 4-го класу учні досягають рівня А1.

Загальні очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів 3-4 класів (рівень А1):

- Розуміє повільне та чітке мовлення з довгими паузами задля полегшення усвідомлення змісту почутого.
- Розуміє конкретну інформацію (наприклад, про місце або час) у знайомому повсякденному контексті, якщо мовлення повільне та чітке.
- Розуміє дуже короткі, прості тексти, читаючи їх пофразово, впізнаючи знайомі імена, слова та основні фрази, перечитуючи за потреби.
- Взаємодіє у простий спосіб, але комунікація повністю залежить від повторення в уповільненому темпі, перефразування та доповнення.
- Ставить і відповідає на прості запитання, ініціює і вербально реагує на прості твердження, які стосуються нагальних потреб і дуже знайомих тем.
- Пише короткі фрази для надання базової інформації (ім'я, адреса, родина), в анкеті або записці, використовуючи словник.
- Встановлює базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання.
- Розміщує прості онлайн вітання, вживаючи основні формульні вирази.
- Розміщує онлайн прості короткі твердження про себе, якщо їх можна вибрати з меню та/або скористатись онлайн перекладачем.
- Продукує короткі фрази про себе, надаючи базову персональну інформацію (напр., ім'я, адреса, родина, національність).
- Надає базову інформацію в письмовій формі (наприклад, ім'я, адреса, національність), з можливим використанням словника.

Очікувана соціолінгвістична відповідність на кінець 4-го класу:

- Встановлює базовий соціальний контакт, використовуючи найпростіші форми ввічливості: привітання та прощання; представлення.
- Володіє базовим діапазоном простих виразів про особисті деталі та потреби конкретного типу.
- Використовує деякі базові структури в простих реченнях, дещо оминаючи або скорочуючи деякі елементи.
- Має елементарний словниковий запас для використання в різних ситуаціях.
- Вживає обмежену кількість простих граматичних структур та шаблонних речень у межах вивченого матеріалу.
- Вимова дуже обмеженого репертуару вивчених слів та фраз може бути зрозумілою для співрозмовника з деякими труднощами.
- Правильно вимовляє обмежену кількість звуків, а також правильно ставить наголос у простих знайомих словах та фразах.
- Відтворює звуки виучуваної мови під уважним керівництвом учителя.
- Артикулює обмежену кількість звуків, отже мовлення стає зрозумілим, якщо співрозмовник надає підтримку (наприклад, пропонує правильну вимову).

4. Математична освітня галузь. Математика

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Змістова лінія **«Числа, дії з числами. Величини»** охоплює вивчення у 1-4 класах питань нумерації цілих невід’ємних чисел у межах мільйона; формування навичок виконання арифметичних дій додавання і віднімання, множення і ділення; ознайомлення на практичній основі зі звичайними дробами; вимірювання величин; оперування величинами.

Змістова лінія **«Вирази, рівності, нерівності»** спрямована на формування в учнів уявлень про математичні вирази – числові та зі змінною; рівності і рівняння; числові нерівності та нерівності зі змінною; про залежність результату арифметичної дії від зміни одного з її компонентів.

Змістова лінія **«Геометричні фігури»** націлена на розвиток в учнів просторових уявлень; формування здатності розрізняти геометричні фігури за їх істотними ознаками; формування практичних умінь будувати, креслити, моделювати й конструювати геометричні фігури від руки та за допомогою простих креслярських інструментів. Ця змістова лінія має пропедевтичний характер.

Змістова лінія **«Робота з даними»** передбачає ознайомлення учнів на практичному рівні з найпростішими способами виділення і впорядкування даних за певною ознакою.

Змістова лінія **«Математичні задачі і дослідження»** спрямована на формування здатності розпізнавати практичні проблеми, що розв’язуються із застосуванням математичних методів, на матеріалі сюжетних, геометричних задач, а також у процесі виконання найпростіших навчальних досліджень.

Досвід математичної діяльності застосовується у вивченні інших предметів (освітніх галузей) шляхом використання учнями математичних методів чи інших засобів для пізнання дійсності. Рекомендовано раз на два тижні проводити уроки для організації та виконання міжпредметних навчальних проектів, міні-досліджень тощо.

5. Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі. «Я досліджую світ»

Зазначені освітні галузі реалізуються в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, міжгалузєва; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу складають **змістові лінії**, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме:

«**Людина**» (людина – частина природи і суспільства, пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка);

«**Людина серед людей**» (соціальні ролі (школяр, член сім'ї і громади), стандарти поведінки в сім'ї, в школі, в громадських місцях; моральні норми; навички співжиття і співпраці, соціальні зв'язки між людьми у процесі виконання соціальних ролей);

«**Людина в суспільстві**» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства і громадянина України. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);

«**Людина і світ**» (Земля – спільний дім для всіх людей; толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур; залежність стану довкілля від поведінки всіх людей);

«**Природа**» (різноманітність природи; методи дослідження природи; нежива і жива природа; зв'язки у природі; природа Землі; природа України).

«**Людина і природа**» (взаємозв'язки людини і природи; використання людиною природничих знань, матеріалів, виробів і технологій; відповідальна діяльність людини у природі; правила поведінки в природі; участь дітей в природоохоронній діяльності).

6. Технологічна освітня галузь. Дизайн і технології

Зміст технологічної освітньої галузі реалізується через інтегрований курс «Дизайн і технології».

Мета – цілісний розвиток особистості дитини засобами предметноперетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань інтегрованого курсу «Дизайн і технології» здійснюється за **змістовими лініями**, які відображають структуру розвитку особистості та завершеного циклу проєктно-технологічної діяльності: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проєктування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Змістова лінія «**Інформаційно-комунікаційне середовище**» забезпечує розвиток критичного мислення, оволодіння базовими знаннями у партнерській взаємодії, що формують цілісне уявлення про виробничу сферу людської діяльності, а також є підґрунтям для реалізації творчого потенціалу учнів під час засвоєння навчального матеріалу наступних змістових ліній, які структуровані за способами інтегрованої проєктно-технологічної діяльності.

Змістова лінія «**Середовище техніки і технологій**» передбачає розвиток логічного та алгоритмічного мислення, психомоторних здібностей, здатності до координування дій і взаємодопомоги; навичок організації робочого місця, безпечної праці з ручними, механічними

інструментами й пристосуваннями; умінь поетапного виготовлення виробів з використанням традиційних та сучасних технологій, раціональної обробки різних матеріалів.

Змістова лінія «**Середовище соціалізації**» спрямована на розвиток емоційного інтелекту; оцінювання і самооцінювання процесу та результатів власної або спільної проектно-технологічної діяльності; розвиток здатності презентувати освітні результати, обговорювати їх з іншими, ефективно використовувати створені вироби; формування досвіду добродійної діяльності, підприємливості, гостинності; виконання трудових дій у побуті, розвиток прагнення якісно і безпечно облаштувати свій життєвий простір.

7. Інформатична освітня галузь. Інформатика

Метою інформатичної освітньої галузі є формування у здобувача освіти інформаційно-комунікаційної та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання завдань з використанням цифрових пристроїв та інформаційнокомунікаційних технологій для розвитку критичного, аналітичного, синтетичного, логічного мислення, реалізації творчого потенціалу, формування відповідальної, безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Реалізація мети навчального предмета здійснюється за змістовими лініями «**Інформація. Дії з інформацією**», «**Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією**», «**Об'єкт. Властивості об'єкта**», «**Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання**» «**Алгоритми**».

Змістова лінія «**Інформація. Дії з інформацією**» базується на розумінні дитиною поняття «інформація». Здобувачі освіти мають уміти наводити приклади інформації, властивостей інформації, форм подання та дій з інформацією з повсякденного застосування, ефективно використовувати інформацію. Поняття інформації, її властивостей, форм подання та використання у навчальному процесі розширюється і доповнюється на кожному етапі навчання. Таким чином забезпечується поступове нарощування складності матеріалу, його актуалізація, повторення, закріплення, що сприяє формуванню ключових та предметної компетентностей і способів діяльності на вищому рівні узагальнення.

Змістова лінія «**Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією**» передбачає формування уявлення про те, що людина постійно зустрічається з інформацією, працює з нею та може використовувати при цьому сучасні засоби ІТ з умінням захистити свій інформаційний простір. Для практичних робіт використовуються програми.

Змістова лінія «**Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання**» забезпечує розвиток навичок створення інформаційної моделі в різних програмних середовищах, зокрема у табличній формі; початкових навичок використання різноманітних засобів інформаційних технологій для вирішення навчальних завдань; сприймати та представляти інформацію у вигляді тексту: читати та змінювати тексти, визначати ключові слова в тексті, створювати та опрацьовувати текст; сприймати різноманіття графічних даних; створювати власні зображення у вигляді малюнків та творчо опрацьовувати готові зображення; презентувати інформацію у вигляді слайдів.

Змістова лінія «**Алгоритми**» спрямована на розвиток розуміння поняття виконавця, його середовища, команди, системи команд виконавця алгоритму, основних алгоритмічних структур, зокрема, слідування, розгалуження та повторення; умінь виконувати готові алгоритми, а також складати прості алгоритми для виконавців, які працюють у певному зрозумілому для відповідної вікової категорії середовищі, використовуючи просту систему їхніх команд; навичок шукати помилки в послідовності команд, аналізувати зміст завдань на складання алгоритму для виконавців; вміння розв'язувати задачі з повсякденного життя, застосовуючи алгоритмічний підхід: уміння планувати послідовність дій для досягнення мети, передбачати можливі наслідки.

8. Мистецька освітня галузь. Мистецтво

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до мистецької спадщини; формування ключових мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Відповідно до зазначених мети і завдань виокремлено **змістові лінії**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Змістова лінія **«Художньо-творча діяльність»** націлює на розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне освоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовираження. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виразні засоби творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля.

Змістова лінія **«Сприймання та інтерпретація мистецтва»** спрямована на пізнання цінностей, що втілюють твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення, мистецьку пропедевтику.

Реалізація змістової лінії **«Комунікація через мистецтво»** націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких досягнень і можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі.

Мистецька освітня галузь реалізується через **предмети вивчення за окремими видами мистецтва**: музичне мистецтво, образотворче мистецтво.

9. Фізкультурна освітня галузь. Фізична культура

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими змістовими лініями: **«Рухова діяльність»**, **«Ігрова та змагальна діяльність»**.

Змістова лінія **«Рухова діяльність»** передбачає формування в молодших школярів уявлення про фізичну культуру як сукупність різноманітних фізичних вправ, способів рухової та ігрової діяльності, спрямованих на фізичний розвиток, зміцнення здоров'я; здатності виконання вправ основної гімнастики, організуючих вправ, елементів акробатики, вправ корегувальної спрямованості та тих, що пов'язані з незвичним положенням тіла у просторі, ходьбою, бігом, танцювальними кроками, лазінням і перелізанням, стрибками; навичок володіння м'ячем; формування правильної постави й профілактику плоскостопості.

Змістова лінія **«Ігрова та змагальна діяльність»** передбачає виховання в молодших школярів ініціативності, активності та відповідальності у процесі рухливих і спортивних ігор за спрощеними правилами; забезпечення усвідомлення важливості співпраці під час ігрових ситуацій; формування умінь боротися, здобувати чесну перемогу та з гідністю сприймати поразку, контролювати свої емоції; формування в молодших школярів умінь і навичок виконання естафет.

Додаток №1

1-Б, 1-В, 2-Б, 2-В, 2-Г, 2-Д - Типовий навчальний план для 1-2 класів початкової школи (наказ МОН України від 12.08.2022 №743);

3-В, 3-Г, 4-В, 4-Г, 4-Д - Типовий навчальний план для 3-4 класів початкової школи (наказ МОН України від 12.08.2022 №743)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		1-БВ	2-БВГД	3-ВГ	4-ВГД
Мовно-літературна	Інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»	7	-	-	-
	Українська мова	-	3,5	3,5	3,5
	Читання	-	3,5	-	-
	Літературне читання	-	-	3,5	3,5
	Іноземна мова	2	3	3	3
Математична	Математика	4	4	5	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	1	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3
Усього:		19+3	21+3	22+3	22+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей:		1	1	1	1
Логічний калейдоскоп		1			
Логіка		-	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23
Сумарна к-ть навч. годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

початкової школи
науково-педагогічного проєкту
«Інтелект України»
Ліцею № 3

Подільського району м. Києва
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
для 1А, 2А, 2Б, 3А, 4Б класів

СХВАЛЕНО

на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1

від 28 серпня 2025 року)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Загальні засади

Освітня програма початкової школи (далі - Програма) науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (далі - Проєкт) розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою КМУ від 21.02.2018 р. № 87 (зі змінами, внесеними постановою КМУ від 24.07.2019 р. № 688), і реалізовується відповідно до наказу ДСЯО України від 21.06.2024 № 01-10/196 «Про затвердження освітньої програми початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (1-4 класи)».

Вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за Програмою

Зарахування учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства на підставі заяв батьків або осіб, які їх замінюють. Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті розпочинається переважно із шести років.

Перелік освітніх компонентів системи початкової освіти в Проєкті

Згідно із Законом України «Про освіту» початкова освіта в Проєкті як перший рівень повної загальної середньої освіти, що відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує, зокрема, наступність із дошкільним періодом і здатність дитини виконувати під керівництвом учителя прості завдання в типових ситуаціях у чітко визначеній структурованій сфері навчання, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні (Закон України «Про освіту», стаття 10).

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в початковій школі Проєкту.

Цілями початкової освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію початкової освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей.

Зміст початкової освіти в Проєкті визначено відповідно до дидактичних основ конструювання змісту освіти. Згідно з принципом відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема як вихідні розглядаємо основні положення постнекласичної парадигми освіти, в якій концептуальною освітньою метою визнається створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному, нелінійному, нестабільному світі. Аксиологічними імперативами державної освітньої політики в постнекласичній парадигмі є органічне поєднання технократизму з гуманістичними пріоритетами та культуроцентричністю, яка репрезентує такі типові риси культурної особистості: духовність, національну свідомість, культурну толерантність, позитивне мислення, розвинений

емоційний інтелект тощо. У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проекті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту (EQ).

Компетентнісна початкова освіта в Проекті втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та розпочинає процес формування в молодших школярів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. До ключових належать такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурна компетентність; підприємливість.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 1-х проектних класів визначено відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти, за якими гранично допустиме тижневе навантаження учнів становить 20 год/тиждень. Загальний обсяг навчального навантаження учнів 2-х проектних класів становить 22 год/тиждень, учнів 3-4-х проектних класів - 23 год/тиждень. Години, передбачені для фізичної культури (3 години/тиждень), під час визначення гранично допустимого тижневого навантаження учнів не враховуються.

Організаційні питання реалізації Програми.

Проектні класи працюють за освітніми програмами НПП «Інтелект України».

Проектний клас працює за авторськими навчально-методичними комплектами (навчальна програма, методичні рекомендації для вчителя, посібники, зошити з друкованою основою, мультимедійні засоби навчання тощо), що реалізують навчально-виховні завдання Проекту відповідно до вікових можливостей дітей молодшого шкільного віку, мають відповідний гриф Міністерства освіти і науки України та видаються позабюджетним коштом.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в проектних класах визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Статутом ліцею та Правилами внутрішнього трудового розпорядку.

За учнями, які навчаються в проектному класі, зберігається право вільного переходу до класу, що працює за іншими освітніми програмами Нової української школи. За умови ліквідації проектного класу учням гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань освіти.

Навчальний план початкової школи розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту початкової освіти (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898).

У Навчальному плані використано надану Державним стандартом початкової освіти можливість здійснення повної або часткової інтеграції різних освітніх галузей.

Навчальний план початкової школи

Назва освітньої галузі	Назва навчального предмета	Кількість годин на тиждень				
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Разом
	клас					
Мовно-літературна	Українська мова	6	6	6	6	24
	Іноземна мова	2	3	3	3	11
Математична	Математика	3	4	4	4	15
Мовно-літературна	Я пізнаю світ*	8	8	8	8	32
Математична						
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична Технологічна Фізкультурна***						
Інформатична						
Інформатична	Інформатика			1	1	2
Мистецька	Мистецтво**	1	1	1	1	4
Фізкультурна***	Фізична культура	2	2	2	2	8
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	4
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня		20	22	23	23	88
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	26	100

* Розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета «Я пізнаю світ»:

1-4 класи: мовно-літературна освітня галузь — 1 год/тижд.; громадянська та історична, інформатична (для 2 класу), природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна освітні галузі — разом 4 год/тижд.; математична освітня галузь — 1 год/тижд.; мистецька освітня галузь — 1 год/тижд.; фізкультурна освітня галузь — 1 год/тижд.;

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

*** Години, передбачені для фізичної культури (навчальні предмети «Я пізнаю світ» (1 год/тижд.) та «Фізична культура» (2 год/тижд.), не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Мета і завдання **мовно-літературної** освітньої галузі (українська мова і література) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова. Читання» (1–4 класи — 6 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.). Іншомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальним предметом «Іноземна мова» (1 класи — 2 год/тижд.; 2-4 класи — 3 год/тижд.).

Мета і завдання **математичної** освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Математика» (1 класи — 3 год/тижд.; 2-4 класи — 4 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.).

Мета і завдання **мистецької** освітньої галузі реалізуються через навчальні предмети «Мистецтво» (1–4 класи — 1 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.); **фізкультурної** освітньої галузі — через навчальні предмети «Фізична культура» (1–4 класи — 2 год/тижд.) і «Я пізнаю світ» (1–4 класи — 1 год/тижд.). Включення до навчального предмета «Я пізнаю світ» однієї години фізкультурної галузі забезпечує належний рівень рухової активності учнів та дає можливість інтегровано реалізувати здоров'язбережувальну мету освіти завдяки систематичному виконанню різноманітних вправ для психологічного розвантаження, зняття перевтоми, а також для профілактики найпоширеніших відхилень у здоров'ї молодших учнів – порушення зору, постави тощо.

Мета і завдання **громадянської й історичної, інформатичної, природничої, соціальної і здоров'язбережувальної, технологічної** освітніх галузей реалізуються через навчальний предмет «Я пізнаю світ» (1-4 класи — 4 год/тижд), а також під час вивчення всіх інших навчальних предметів.

Навчальний план містить інваріантну складову, обов'язкову для виконання та варіативну складову. Варіативний складник (1-4 класи – 1 год/тижд.) в освітній програмі реалізований через введення додаткової 1 години для вивчення таких навчальних предметів у 1-х класах: дизайн і технології (0,5 год/тиждень), образотворче мистецтво (0,5 год/тиждень) та у 2-4-х класах для підсилення навчального предмета «Я пізнаю світ».

Перелік навчальних програм, які використовуються для реалізації освітньої програми

Освітня галузь	Навчальна програма	Підтвердження надання грифу
Мовно-літературна (українська мов і література)	«Українська мова. 1–4 класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (авт.: Булахова Л. М., Гавриш І. В., Жук Г. О., Райська Т. В., Северіна О. В., Щербакова О. О., Ярмак І. М.)	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 20.06.2023 (протокол № 5); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 2.0139-2023
Математична	Навчальна програма «Математика. 1–4 класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (авт.: Гавриш І., Доценко С.)	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 20.06.2023 (протокол № 5); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 2.0140-2023
Природнична	Навчальна програма «Я пізнаю світ. 1-4 класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (авт. Булахова Л. М., Гавриш І.)	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з педагогіки та методики початкової освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 20.06.2023 (протокол № 5); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 2.0141-202

	В. Та ін.)	
Мовно-літературна (іноземна мова), Інформатична Мистецька Фізкультурна	Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас 3-4 клас	Наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22

II. Очікувані результати навчання

Очікувані результати навчання здобувачів освіти проєктних класів у повному обсязі реалізують вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку після першого (адаптаційно-ігрового) циклу початкової освіти, що визначені Державним стандартом початкової освіти.

Установлення ступеня досягнення учнями 1-4-х проєктних класів обов'язкових результатів навчання здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 10.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів першого класу у Новій українській школі».

1. Мовно-літературна галузь (українська мова та література)

Учень/учениця:

- 1) взаємодіє з іншими усно, сприймає та використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;
- 2) аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, медіатекстах та використовує її; сприймає художній текст як засіб збагачення естетичного та емоційно-чуттєвого досвіду;
- 3) висловлює думки, почуття та ставлення, взаємодіє з іншими письмово та в режимі онлайн, дотримується норм літературної мови;
- 4) досліджує індивідуальне мовлення — своє та інших, використовує це для власної мовної творчості, спостерігає за мовними явищами, аналізує їх.

Відповідно до окресленої мети і завдань мовно-літературної освіти учнів 1–4-х класів виокремлено такі **змістові лінії**: «Взаємодію усно», «Читаю», «Взаємодію письмово», «Досліджую мовні та мовленнєві явища».

До провідних завдань змістової лінії **«Взаємодію усно»** належить формування в учнів усної комунікативної компетентності як органічної складової соціальної компетентності, а саме: цінностей, ставлень, знань, умінь, навичок і досвіду ефективного усного спілкування (слухання, монологічного та діалогічного мовлення).

Змістова лінія «Читаю» передбачає формування в учнів компетентності в галузі раціонального читання як інтегрованого особистісного утворення, що виявляється в розвитку мотивації до читацької діяльності, здатності читати швидко з повним розумінням прочитаного та запам'ятовувати важливу інформацію, в умінні свідомо обирати тексти для читання, переказувати їх, аналізувати та інтерпретувати як у логічному, так і в емоційно-чуттєвому контекстах.

Змістова лінія «Взаємодію письмово» спрямована на формування в учнів компетентності в галузі писемного мовлення, що виявляється в їхньому прагненні та здатності створювати письмові висловлення (зокрема, онлайн-повідомлення) відповідно до норм літературної мови та з урахуванням їхньої мети, адресата, особливостей різних типів і жанрів, а також редагувати письмові тексти.

Змістова лінія «Досліджую мовні та мовленнєві явища» спрямована на формування в учнів прагнення та здатності вивчати мовлення як процес використання мови під час спілкування й удосконалювати власне мовлення, аналізуючи здобуту інформацію, а також досліджувати українську мову як засіб людського спілкування і галузь наукового знання, використовуючи результати дослідження у власній мовленнєвій діяльності.

2. Математична освітня галузь

Метою математичної освіти в Проекті є формування в учнів математичної компетентності в єдності взаємопов'язаних компонентів (знань, умінь і навичок, цінностей і ставлень), інших ключових компетентностей і наскрізних умінь;

розвиток математичних здібностей, логічного мислення, креативності, здатності використовувати здобуті знання в повсякденному житті.

Згідно з Державним стандартом початкової освіти до загальних результатів математичної освітньої галузі в Проекті віднесено здатність учня/учениці:

- 1) досліджувати ситуації та виокремлювати проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- 2) моделювати процеси й ситуації, розробляти стратегії дій для розв'язування задач;
- 3) критично оцінювати дані, процес та результат розв'язання задач;
- 4) застосовувати досвід математичної діяльності для пізнання довкілля.

Відповідно до мети й завдань математичної освітньої галузі визначено такі змістові лінії: **«Математика навколо мене», «Вивчаю математичні процеси та явища», «Критично оцінюю дані та власну математичну діяльність», «Досліджую навколишній світ засобами математики».**

Згідно з Державним стандартом початкової освіти провідними цілям **змістової лінії «Математика навколо мене»** визнано: формування в учнів 1–4 класів стійкого інтересу до математики, уявлення про математику як частину загальнолюдської культури, як метод пізнання навколишнього світу, розуміння значущості математики для подальшого суспільного прогресу; створення умов для формування логічного й абстрактного мислення дітей; забезпечення їхнього інтелектуального розвитку

Основною метою **змістової лінії «Вивчаю математичні процеси та явища»** відповідно до Державного стандарту початкової освіти визнано міцне опанування учнями системи математичних знань, умінь і навичок, необхідних для продовження математичної освіти в основній школі та вивчення суміжних дисциплін. Показниками досягнення цієї мети є сформована здатність перетворювати отриману інформацію у схему, таблицю, схематичний рисунок; визначати дію/дії для розв'язання проблемної ситуації та виконувати її/їх.

Змістова лінія «Критично оцінюю дані та власну математичну діяльність» передбачає формування в учнів критичного й логічного мислення, з'ясувати, чи існує інший шлях розв'язування проблемної ситуації, перевіряти правильність результату арифметичної дії; знаходити помилки та виправляти їх.

Реалізація ключової мети **змістової лінії «Досліджую навколишній світ засобами математики»** — створення умов для розвитку математичних здібностей учнів — вимагає розв'язання взаємопов'язаних завдань, визначених Державним стандартом початкової освіти: формування в дітей здатності визначати спільні й відмінні ознаки об'єктів навколишнього світу; порівнювати, об'єднувати їх у групу і розподіляти на групи за спільною ознакою; лічити об'єкти, позначати числом результат лічби; вимірювати величини за допомогою підручних засобів і вимірювальних приладів.

3. Природнична освітня галузь

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти метою природничої освітньої галузі в початковій школі науково-педагогічного проекту «Інтелект України» визнано формування компетентностей у галузі природничих наук, техніки й технологій, екологічної та інших ключових компетентностей на основі опанування знань, умінь і способів діяльності, розвитку здібностей, які забезпечують успішну взаємодію з природою; формування основ наукового світогляду і критичного мислення; становлення відповідальної, безпечної і природоохоронної поведінки учнів у довкіллі шляхом усвідомлення принципів сталого розвитку. До загальних результатів мети віднесено здатність випускника/випускниці початкової школи:

- 1) відкривати світ природи, набувати досвіду її дослідження, шукати відповіді на запитання, спостерігати, експериментувати й моделювати, виявляти допитливість;
- 2) опрацьовувати та систематизувати інформацію природничого змісту, що отримана з доступних джерел, і подавати її в різних формах;
- 3) усвідомлювати розмаїття природи, взаємозв'язки її об'єктів та явищ, пояснювати роль природничих наук і техніки в житті людини, значення відповідальної діяльності в природі.

Згідно з метою й завданнями природничої освітньої галузі визначено такі змістові лінії: «Я — дослідник», «Я у світі», «Я — винахідник».

Змістові лінії «Я — дослідник» і «Я — винахідник» спрямовуються на реалізацію одного з основних завдань STEM-освіти — формування в учнів дослідницької компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій як єдності концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та гнучко виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі спроможністю вірити у власну ефективність).

4. Реалізація мовно-літературної (іншомовна освіта), технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької й фізкультурної освітніх галузей у науково-педагогічному проєкті «Інтелект України»

Мовно-літературна освітня галузь (іншомовна освіта), технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, мистецька й фізкультурна освітні галузі в проєктних класах НПП «Інтелект України» реалізуються в повному обсязі відповідно до освітніх програм, розроблених авторським колективом учасників проєкту «Нова українська школа».

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1-4-х проєктних класів має формувальний характер, здійснюється вербально та передбачає залучення здобувачів освіти до самоконтролю й самооцінювання. Воно має на меті:

- супроводжувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- виховувати ціннісні якості особистості.

У 1 класі передбачено формувальне і підсумкове оцінювання. Останнє здійснюється в кінці навчального року та має на меті визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Навчальні досягнення учнів 2-х класів підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Установлення ступеня досягнення учнями 3-4-х класів обов'язкових результатів навчання здійснюється за допомогою формувального та підсумкового (тематичного і завершального) оцінювання відповідно до вимог чинного законодавства. Облік результатів підсумкового оцінювання фіксується у свідоцтві досягнень.

Упродовж навчання в початковій школі учні опановують способи самоконтролю, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє стимулюванню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин і корекції в знаннях, уміннях, навичках.

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

Додаток №2

1-А, 2-А, 2-Б, 3-А, 4-Б – за Типовим навчальним планом 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженим наказом Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 № 01-10/196 - НПП «Інтелект України»

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень			
		1-А	2-АБ	3-А	4-Б
Мовно-літературна	Українська мова. Читання	6	6	6	6
	Іноземна мова	2	3	3	3
Математична	Математика	3	4	4	4
Мовно-літературна. Математична. Природнич. Соціальна і здоров'язбережувальна. Громадянська та історична. Технологічна. Фізкультурна**. Мистецька	Я пізнаю світ*	8	8	8	8
Інформатична	Інформатика	-	-	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура**	2	2	2	2
Усього:		19+3	21+3	22+3	22+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей:		1	1	1	1
Дизайн і технології		0,5	-	-	-
Образотворче мистецтво		0,5	-	-	-
Я пізнаю світ		-	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26

* Розподіл годин між освітніми галузями в межах інтегрованого навчального предмета «Я пізнаю світ»: 1-4 класи: мовно-літературна освітня галузь — 1 год/тижд.; громадянська та історична, інформатична, природнич, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна освітні галузі - разом 4 год/тижд.; математична освітня галузь — 1 год/тижд.; мистецька освітня галузь —1 год/тижд.; фізкультурна освітня галузь — 1 год/тижд.;

** Години, передбачені для фізичної культури (навчальні предмети «Я пізнаю світ» (1 год/тижд.) та «Фізична культура» (2год/тижд.), не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

початкової школи

системи розвивального навчання ДРiМ

Ліцею № 3

Подільського району м. Києва

НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

для 4-А класу

СХВАЛЕНО

на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1
від 28 серпня 2025 року)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Загальні засади

Система розвивального навчання ДРiМ (В.В. Давидова, В.В. Репкіна, С.Д. Максименка та ін.) (далі - Освітня програма за системою розвивального навчання) розроблена відповідно до Закону України «Про освіту», Концепції «Нова українська школа» та нової редакції Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою КМУ № 87 від 21.02.2018 з урахуванням змін згідно з постановою КМУ № 688 від 24.07.2019, на основі психолого-педагогічної теорії розвивального навчання та експериментально-генетичного методу, розроблених Д. Б. Ельконіним, В. В. Давидовим, В. В. Репкіним, С. Д. Максименком за участю О. К. Дусавицького, Ю. М. Швалба та інших українських учених.

Відповідно до наказу Державної служби якості освіти України від 18.06.2024 № 01-10/190 «Про затвердження освітньої програми «Система розвивального навчання ДРiМ», початкова освіта, другий цикл (3–4 класи)», програма затверджена і схвалена до використання в закладах загальної середньої освіти.

Освітня програма початкової освіти за системою розвивального навчання реалізована у мовно-літературній (українська мова та література) та математичній освітніх галузях.

Природнича, технологічна, інформатична, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, мистецька, фізкультурна освітні галузі складені за Типовою освітньою програмою для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти (розробленою під керівництвом О.Я. Савченко), затвердженою наказом МОН України від 12.08.2022 №743 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Навчальні програми з української мови та математики за системою розвивального навчання ДРiМ мають позитивну оцінку з висновком «Схвалено для використання в закладах загальної середньої освіти» (лист ІМЗО від 08.01.2020 № 22.1/12-Г-27).

Освітня програма за системою розвивального навчання окреслює рекомендовані підходи до організації освітнього процесу для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти, і містить:

- перелік та пропонований зміст освітніх галузей;
- загальний обсяг навчального навантаження;

- орієнтовну тривалість і взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, а також логічну послідовність їхнього вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти в мовно-літературній (українська мова та література) та математичній освітніх галузях.

Перелік та зміст освітніх галузей

Освітню програму за системою розвивального навчання укладено за такими освітніми галузями:

- 1) мовно-літературною (рідномовна освіта: українська мова та література) (МОВ);
- 2) математичною (МАО).

Відповідно до Державного стандарту початкової освіти формування в учнів початкової школи ключових компетентностей здійснюється за такими освітніми галузями:

1. Мовно-літературна освітня галузь.
2. Математична освітня галузь.
3. Природнича освітня галузь.
4. Технологічна освітня галузь.
5. Інформатична освітня галузь.
6. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь.
7. Громадянська та історична освітня галузь.
8. Мистецька освітня галузь.
9. Фізкультурна освітня галузь.

Змістове наповнення освітніх галузей викладено у відповідних розділах програми. Запропонована в них логічна послідовність вивчення матеріалу є для розвивального навчання надзвичайно важливою, розкривається в змісті предметів і забезпечує умови для розгортання навчальної діяльності.

Компетентнісний потенціал зазначених галузей робить внесок у формування в дитини всіх ключових компетентностей, що зазначені в Законі України «Про освіту» (стаття 12):

- вільного володіння державною мовою;
- здатності спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математичної компетентності;
- компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій;
- інноваційності;
- екологічної компетентності;
- інформаційно-комунікаційної компетентності;
- навчання впродовж життя;
- громадянських та соціальних компетентностей;
- культурної компетентності;
- підприємливості та фінансової грамотності.

Загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовна тривалість та можливі взаємозв'язки освітніх галузей

Освітня програма за системою розвивального навчання є сумісною з Типовою освітньою програмою НУШ. Мовно-літературна та математична освітні галузі створені за єдиними методологічними принципами та складають діяльнісну основу навчання, що

закладає підґрунтя для формування дитини як суб'єкта навчання. Решта освітніх галузей забезпечується за рахунок інших освітніх програм за вибором учителя.

Перелік навчальних програм, які містить освітня програма «Система розвивального навчання ДРiМ»

Освітня галузь	Навчальна програма	Документ, що підтверджує надання грифу
Мовно-літературна (українська мова та література)	Навчальна програма навчального предмета «Українська мова та література» для 3 – 4 класів за системою розвивального навчання ДРiМ (автори Перепелицина О.А., Сосницька Н.П., Старагіна Н.П.)	Гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» Лист ІМЗО від 08.01.2020 № 22.0/12-Г-27
Математична	Навчальна програма навчального предмета «Математика» для 3 – 4 класів за системою розвивального навчання ДРiМ (автори Захарова Г.М., Жемчужкіна Г.В., Мельник К.І.)	Гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» Лист ІМЗО від 08.01.2020 № 22.0/12-Г-27
Решта галузей	Навчальні програми для 3 – 4 класів, розроблені під керівництвом Савченко О.Я.	

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта за системою розвивального навчання здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Учні з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за системою розвивального навчання з іншого віку. Навчання за цією освітньою програмою у 3 класі можуть продовжити учні, які навчалися у 1 – 2 класах за освітньою програмою «Система розвивального навчання ДРiМ» або за іншою освітньою програмою початкової освіти.

Види та інструментарій оцінювання результатів навчання учнів

Формувальне оцінювання в системі розвивального навчання є фактично шляхом поступового переходу дій контролю та оцінювання від дорослого до учнів. Освітній процес у класах, які навчаються за освітньою програмою «Система розвивального навчання ДРiМ», здійснюється в умовах колективнорозподіленої освітньої діяльності за активної участі дітей в розв'язанні навчальних завдань. Умовою розв'язання навчального завдання є контроль дітьми за наявним в них способом дії та їхнє власне оцінювання успішності / неуспішності застосування цього способу дії під час розв'язання конкретного завдання. Саме це дозволяє учням поставити навчальне завдання та запропонувати гіпотези щодо його розв'язання. Таким чином, самоконтроль та самооцінювання учнями наявного способу дії в системі розвивального навчання є невід'ємною складовою самого процесу навчання. Крім контролю та оцінювання способу дії, учні постійно включені в процес оцінювання колективних (під час загальнокласної дискусії) та власних (завдання із самооцінювання) результатів навчання. Завдання вчителя – створення умов для усвідомлення учнями власного просування в

навчання, вибудовування власної траєкторії розвитку. Формувальне оцінювання є поточним у процесі

навчання та здійснюється вербально і за допомогою спеціальних позначок «погоджуюся» / «не погоджуюся». Також учням пропонуються спеціальні завдання, спрямовані на формування в них дії самоконтролю та самооцінювання (оцінювання результатів роботи за кількома критеріями на «чарівних лінієчках», ведення щоденника юного граматики тощо). Підсумкове оцінювання (тематичне, семестрове, річне) передбачає виявлення співвідношення результатів навчання учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою «Система розвивального навчання ДРiМ». Воно пропонується у вигляді тестових робіт, відкритих завдань, диктантів тощо.

II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Очікувані результати першого циклу навчання подано в межах кожної освітньої галузі за змістовими лініями. Вони співвіднесені з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Програма з розвивального навчання ґрунтується на компетентнісному підході, тому не передбачає заучування здобувачами визначень понять. Діти в процесі навчальної діяльності аналізують, узагальнюють та моделюють досліджувані явища, виходячи на загальні способи діяльності, що забезпечує їм потенційні можливості досягнення життєвих цілей у різних ситуаціях. Такий підхід створює умови для природного запам'ятовування дітьми визначень найважливіших мовних та математичних понять. Програма з розвивального навчання повноцінно забезпечує формування спільних для всіх компетентностей наскрізних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, 5 вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

1. Мовно-літературна освітня галузь

Рідномовна освіта. Українська мова та література

Метою програми є формування в здобувачів освіти вільного володіння державною мовою (використання мови – усної та писемної – як засобу пізнання та розв'язання життєво важливих завдань; уміння усно та письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти та явища; відчуття краси слова; усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовияву; готовність уживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях) та інших ключових компетентностей, передбачених Державним стандартом початкової освіти, в умовах навчальної діяльності. Організація навчальної діяльності на уроках забезпечує становлення здобувачів освіти як суб'єктів навчання, здатних висувати цілі своєї подальшої освіти.

Предмет «Українська мова та література» будується за такими взаємопов'язаними наскрізними змістовими лініями: «**Взаємодіємо усно**», «**Читаємо**», «**Взаємодіємо письмово**», «**Досліджуємо медіа**», «**Досліджуємо мовлення**», «**Театралізуємо**».

I. Змістова лінія «Взаємодіємо усно»

Здобувач / здобувачка:

- із зацікавленням бере участь у різних ситуаціях безпосереднього спілкування (побутовому спілкуванні, навчальному діалозі, обговоренні, інсценізації тощо);
- використовує у власному мовленні формули мовленнєвого етикету, увічливі слова;

- сприймає невеликі художні та науковопопулярні тексти (казки, розповіді, вірші), тексти, створені однокласниками;
- перепитує співрозмовника для уточнення значення окремих слів, виразів, змісту почутого, точки зору мовця;
- відтворює основний зміст почутого, відповідно до мети;
- усно переказує невеликий текст-розповідь;
- виокремлює з повідомлення інформацію, що виявилася цікавою;
- передає іншим набуту інформацію, пояснюючи, чим саме ця інформація зацікавила;
- виділяє голосом ключові слова і фрази у власному мовленні з метою зробити власне висловлення зрозумілим і цікавим для інших;
- висловлює своє ставлення до почутого та пояснює свої вподобання;
- вступає в діалог, підтримує та ініціює діалог на добре відому тему та на теми, які викликають зацікавлення;
- висловлює та аргументує свою згоду (незгоду) з поглядами інших здобувачів у діалозі;
- намагається вимовляти слова відповідно до норм української літературної вимови; правильно наголошувати загальноповжиті слова;
- використовує відповідні словесні та несловесні (жести, міміка) засоби для передавання емоцій та настрою;
- розповідає про власні відчуття та емоції від прослуханого та побаченого.

II. Змістова лінія «Читаємо»

Здобувач / здобувачка:

- обирає книжки (тексти) для читання, пояснює власний вибір;
- користується назвами елементів структури книжки під час презентації прочитаної самостійно книжки;
- робить припущення, про що йтиметься в книжці, орієнтуючись на назву, ілюстрації;
- відвідує шкільну, районну бібліотеку і дотримується правил поведінки в бібліотеці та правил збереження книжок;
- знає про наявність електронної бібліотеки, разом з дорослим робить спроби знайти необхідну книжку в електронній бібліотеці;
- читає правильно та виразно невеликий за обсягом та нескладний текст цілими словами;
- під час читання дотримується норм літературної вимови, логічного наголосу, пауз, відповідної інтонації для передачі змісту висловлення;
- знаходить у тексті слова, незнайомі за значенням, намагається пояснити їхнє значення, виходячи з контексту, у разі неможливості звертається до словника або вчителя;
- відповідає на запитання вчителя та однокласників за змістом прочитаного та прослуханого тексту;
- розрізняє головне і другорядне в тексті;
- називає героїв (персонажів) твору, виділяє серед них головних;
- пояснює вчинки персонажів (героїв) на основі змісту тексту та власного досвіду;
- визначає тему та головну думку твору;
- намагається пояснити зв'язок тексту зі змістом твору, темою та головною думкою;
- переказує текст з опорою на заголовки кожної частини тексту;
- пов'язує інформацію з тексту з відповідними ситуаціями з власного життя;
- малює, створює, добирає ілюстрації до тексту;
- фіксує інформацію за допомогою нескладних таблиць та схем;
- розповідає про свої власні почуття від прослуханого та прочитаного (що відчув, про що захотілося поміркувати);
- розмірковує про характер героя та його вчинки;

- відтворює емоції літературних персонажів під час інсценізації, використовуючи словесні (тембр та сила голосу) та несловесні засоби (міміку та жести);
- імпровізує з репліками під час інсценізації;
- читає напам'ять вірші, передаючи власні емоції за допомогою словесних та несловесних засобів;
- читає за ролями невеликі тексти та фрагменти літературного твору, намагаючись відтворити емоції персонажів за допомогою тембру та сили голосу;
- розпізнає з опорою на найпростіші жанрові особливості тексти малих фольклорних форм (загадку, пісеньку, скоромовку, закличку, лічилку, мирилку, прислів'я, приказку тощо);
- розпізнає віршовані та прозові твори; - створює найпростіші римовані рядки; - розпізнає казку та оповідання;
- творить власні художні тексти малих фольклорних форм (загадки, лічилки, мирилки) на основі відомих.

III. Змістова лінія «Взасмодіємо письмово»

Здобувач / здобувачка:

- тримає правильно ручку (олівець) в руці;
- кладе правильно зошит на парту перед початком письма і зберігає таке його положення в процесі письма;
- проводить лінії в заданому напрямку: горизонтальні, вертикальні, похилі;
- називає і пише всі рукописні малі й великі літери українського алфавіту затвердженої форми з однаковим нахилом, висотою, шириною;
- пише рукописними буквами, зливо;
- записує окремі слова та речення, а також нескладний за змістом і структурою текст, використовуючи знання, отримані під час дослідження мовних явищ;
- списує невеличкий текст, користуючись алгоритмом списування;
- переносить слова за правилами переносу;
- оформлює на письмі питання, повідомлення та окличні речення;
 - створює прості письмові повідомленнями (записка, вітальна листівка, листівка-запрошення, лист та ін.);
- створює та записує тексти-розповіді за серією ілюстрацій;
- обмінюється короткими текстами за допомогою цифрових пристроїв (SMS-повідомлення з метою запитання, запрошення, поздоровлення, прохання тощо);
- доречно використовує поширені зображення смайлів;
- перевіряє написаний (у тому числі власний) текст, виявляє та виправляє помилки;
- групує виявлені помилки за їхнім типом, за необхідністю формулює поради щодо запобігання виявлених помилок;
- відновлює деформований текст.

IV. Змістова лінія «Досліджуємо мовлення»

Здобувач / здобувачка:

- розрізняє слова-назви предметів, слова-назви дій та слова-назви ознак;
- розрізняє речення і групу окремих слів;
- визначає кількість слів у реченні;
- аналізує звуковий склад слова;
- складає звукову модель слова, відображаючи відповідні характеристики звуків: голосні та приголосні (приголосні тверді, м'які, пом'якшені; дзвінки, глухі; подовжені);
- виділяє орфограми слабких позицій звуків безпосередньо в процесі письма (письмо з рисками на місці орфограм);
- коригує власну вимову з опорою на знання норм української літературної вимови;

- самостійно користується орфографічним словником для з'ясування правильності написання слів з орфограмами;
- обирає букву на позначення орфограми слабкої позиції звука шляхом перевірки за допомогою відомих змін слова;
- пояснює лексичне значення слова;
- звертається до тлумачного словника для з'ясування лексичного значення слова в разі виникнення утруднення;
- знаходить у висловленні та пояснює роль синонімів, антонімів, багатозначних слів; - розрізняє зміни слова та різні слова.

V. Змістова лінія «Досліджуємо медіа»

Здобувач / здобувачка:

- сприймає нескладні за змістом та формою медіатексти (комікси, світлини, фотоколажі, мультфільми, презентації, відео);
- бере участь в обговоренні змісту та особливостей форми простих медіатекстів;
- ставить запитання з метою уточнення змісту медіатексту;
- визначає, кому і для чого призначений медіатекст;
- виявляє за допомогою вчителя / вчительки та однокласників тему та головну думку в простих медіатекстах;
- створює з допомогою вчителя / вчительки прості аудіальні та аудіовізуальні медіатексти (робить оголошення, презентує роботу групи, презентує прочитану книжку);
 - створює з допомогою дорослого прості візуальні медіатексти (листівку-вітання, ілюстрацію, колаж, комікс тощо).

VI. Змістова лінія «Театралізуємо»

Здобувач / здобувачка:

- використовує голос і мову тіла (міміку, жести, рухи) для відтворення емоцій персонажів казок, байок тощо;
- імпровізує з інтонацією, тембром та силою голосу, відтворюючи репліки персонажів казок, віршів, народних пісень тощо;
- передає своє враження від побаченого в малюнках, у листах подяки;
- створює в групі афішу, реквізит, костюми, маски, декорації;
- обговорює враження від драматизації з позиції глядача, зосереджуючи увагу на тому, наскільки обрані інтонації відповідають ролі;
- ділиться театральним досвідом та описує власні почуття, використовуючи доречно тематичну групу слів «театр»;
- описує власні почуття від виконання ролі з позиції учасника драматизації, зосереджуючи увагу на тому, наскільки обрані інтонації допомагали створити образ.

2. Математична освітня галузь

Метою навчання математики за програмою розвивального навчання (система розвивального навчання ДРiМ) в початкових класах є формування в учнів математичної та інших ключових компетентностей, всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

Реалізація програми математики за системою розвивального навчання забезпечує усвідомлення дитиною своїх дій, безпосередню участь у створенні (конструюванні та опануванні) узагальнених способів дій, правил та алгоритмів, уміння аналізувати та розпізнавати проблеми, які розв'язуються математичними методами, розуміти й оцінювати математичні факти і закономірності, моделювати

процеси та ситуації, оцінювати дані, хід та результат розв'язання задачі, логічно міркувати, робити усвідомлений вибір, аргументувати свою думку, доцільно використовуючи математичну мову. Система математичних понять як зміст програми представлена системою послідовних навчальних завдань, складовою яких є проблемна ситуація. Вирішення проблемної ситуації потребує уміння здійснювати аналіз ситуації та моделювати її за допомогою різних моделей (графічних, знакових, тощо).

Для забезпечення реалізації мети та загальних результатів, зазначених у Державному стандарті початкової загальної освіти, предметний матеріал з навчання математики розгортається послідовно за такими **змістовими лініями**: «**Величини**», «**Числа, дії з числами**», «**Математичні вирази, рівності, нерівності**», «**Робота з даними**», «**Сюжетні задачі**», «**Просторові відношення, геометричні фігури**».

I. Змістова лінія «Величини»

Здобувач / здобувачка:

- виділяє ознаки предметів (форму, колір, розмір, довжину, об'єм, масу, площу тощо);
- порівнює: предмети за окремими ознаками (довжиною, об'ємом, масою, площею тощо) безпосередньо та за допомогою посередника; групи предметів за кількістю;
- використовує практичні способи порівняння: за довжиною – прикладанням; за площею – накладанням або перекроєм (розбиває фігуру на частини, конструює геометричні фігури з частин); за об'ємом – переливанням; за масою – зважуванням; за кількістю – визначенням взаємно однозначної відповідності; – визначає відношення «рівностінерівності»;
- застосовує властивостей рівності;
- моделює за допомогою схем і формул відношення «рівностінерівності» величин;
- добирає рівні (або нерівні) величини у відповідності до умови завдання;
- визначає відношення «більше -менше»;
- зрівнює величини, виконуючи дії додавання й віднімання;
- моделює за допомогою схем і формул відношення «більшеменше», зрівнювання величин, складання цілого з частин;
- установлює: залежності між частинами та цілим; взаємозв'язок додавання і віднімання;
 - знаходить: невідоме ціле за відомими частинами; невідому частину за відомими цілим та частиною;
- розв'язує з використанням схеми завдання на додавання або віднімання величин.

II. Змістова лінія «Числа. Дії з числами»

Здобувач / здобувачка:

- будує величину за заданими мірою та числом; – вимірює величину заданою мірою та записує результат вимірювання числом;
- моделює відношення між величиною, мірою та числом за допомогою графічної моделі (схеми, числової прямої) та знакової (формули);
- розрізняє, що число є результатом вимірювання величини мірою, а цифра є знаком, який позначає певне число; – установлює зв'язок між числом, мірою та величиною;
- досліджує сутність побудови натурального ряду чисел, визначає порядок натуральних одноцифрових чисел, місце числа «нуль» у розширеному ряді чисел;
 - будує числову пряму;
 - знаходить на числовій прямій: місце для кожного одноцифрового числа; одноцифрове число, яке відповідає точці на числовій прямій; попереднє та наступне число для будь-якого числа;
- порівнює за допомогою числової прямої натуральні одноцифрові числа;
- називає, читає й записує цифрами будь-яке натуральне одноцифрове число та число нуль;

- виконує додавання й віднімання натуральних одноцифрових чисел у межах 10 за допомогою числової прямої; – знає й використовує склад чисел від 1 до 9;
- знає й використовує: закони додавання; властивість віднімання суми від числа; порядок виконання арифметичних дій у числових виразах, у тому числі з дужками;
- визначає наступне й попереднє числа до якогось натурального одноцифрового числа; – називає компоненти дії додавання;
- устанавлює взаємозв'язок дій додавання і віднімання;
- знаходить невідомий компонент дій додавання та віднімання.

III. Змістова лінія «Просторові відношення. Геометричні фігури»

Здобувач / здобувачка:

- орієнтується на площині та у просторі;
- визначає просторові відношення між предметами, розміщеними на прямій (попереду, позаду, між об'єктами тощо), на площині та в просторі;
- визначає напрямок руху, що задається словами «праворуч», «ліворуч», «униз», «угору», «назад», «уперед»;
- розрізняє геометричні фігури: точку, пряму, відрізок; многокутник (трикутник, чотирикутник, прямокутник, квадрат, п'ятикутник тощо);
- розпізнає точку як вершину многокутника, відрізок – як сторону;
- зображує: точку, пряму, відрізок на папері; геометричні фігури на аркуші в клітинку;
- будує прямокутники, квадрати; – конструює геометричні фігури з інших фігур;
- розбиває фігуру на частини.

IV. Змістова лінія «Математичні вирази, рівності, нерівності»

Здобувач / здобувачка:

- розрізняє числові та буквені рівності й нерівності;
- читає й записує числові та буквені рівності й нерівності;
- розрізняє правильні та неправильні рівності та нерівності;
- складає рівності та нерівності за схемою;
- застосовує властивості рівності – розрізняє числовий та буквений вирази;
- записує й читає числові та буквені вирази, що містять дії додавання та віднімання;
- обчислює значення числового виразу на одну – дві дії, у тому числі з дужками;
- перевіряє правильність результату виконання арифметичної дії, виправляє помилки;
- знаходить значення буквеного виразу за заданими значеннями змінних;
- застосовує переставний та сполучний закони додавання;
- розв'язує за допомогою схем: рівняння типу $a + x = b$, $x + a = b$, $a - x = b$, $x - a = b$; рівняння типу $c + (a + x) = b$, $x + (a + c) = b$, $x - (a + c) = b$;
- складає рівняння за заданими схемами.

V. Змістова лінія «Сюжетні задачі»

Здобувач / здобувачка:

- визначає структурні елементи задачі;
- аналізує: умови сюжетних задач на додавання та віднімання на одну дію (на знаходження цілого або частини); умови сюжетних задач на додавання та віднімання на дві дії;
- моделює умову задачі за допомогою схеми;
- розв'язує задачі різними способами;
- складає: рівняння для розв'язання текстових задач; задачі на одну та дві дії на підставі відношення «частини – ціле» за заданими схемами та формулами.

Очікувані результати інших освітніх галузей співвідносні з Типовою освітньою програмою НУШ.

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

Додаток №3

4-А - Типовий навчальний план для 3 класу початкової школи (наказ Державної служби якості освіти України від 18.06.2024 № 01-10/190)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		4-А
Мовно-літературна	Українська мова та література	7
	Іноземна мова	3
Математична	Математика	5
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна, технологічна, інформатична	Я досліджую світ	3
	Інформатика	1
	Дизайн і технології	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна*	Фізична культура	3
Усього:		22+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей:		1
Логіка		1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ліцею № 3

Подільського району м. Києва

НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Адаптаційний цикл базової середньої освіти
5-6-ї класи

СХВАЛЕНО
на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1
від 28 серпня 2025 року)

Пояснювальна записка

I. Загальні засади

Організація освітньої діяльності в 5-6-х класах здійснюватиметься відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.

Освітня програма розроблена для адаптаційного циклу базової середньої освіти на основі Типової освітньої програми для 5-6 класів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН України від 09.08.2024 № 1120.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язберезувальна
- Громадянська та історична
- Інформатична
- Технологічна
- Мистецька
- Фізкультурна.

II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти розпочинають учні, які на момент переведення (зарахування) до наступного рівня повної загальної середньої освіти (середньої школи), досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідними документами (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Відповідне оцінювання відбувається згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН України № 8 від 12.01.2016.

III. Загальний обсяг навчального навантаження в адаптаційному циклі базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання визначено

відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (Додаток 1 до Типової програми):

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин	
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	На тиждень	11	11
	На рік	375	375
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Природнича	На тиждень	2	4
	На рік	70	140
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Громадянська та історична	На тиждень	1	2
	На рік	35	70
Технологічна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Інформатична	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Мистецька	На тиждень	1,5	1,5
	На рік	70	70
Фізкультурна	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	27,5	30,5
	На рік	962,5	1067,5
Додаткові години для вивчення вибіркових освітніх компонентів	На тиждень	3,5	3,5
	На рік	122,5	122,5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	31	34
	На рік	1085	1190
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	28	31
	На рік	980	1085

IV. Модельні навчальні програми

Для визначення послідовності досягнення очікуваних результатів навчання учнів, змісту навчальних предметів та видів навчальної діяльності учнів 5-6-х класів розроблені навчальні програми на основі таких модельних навчальних програм (Додаток 5 до Типової програми):

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	Назва	автор(и)

Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Заболотний О.В. та ін.
	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Архипова В.П. та ін.
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ніколенко О.М. та ін.
Мовно-літературна (англійська мова, німецька мова)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Зимомря І. М. та ін.
	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Редько В. Г., Сотникова С.І. та ін.
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Мерзляк А.Г. та ін.
Природнича (географія)	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Кобернік С.Г. та ін.
Природнича (Пізнаємо природу)	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Коршевнік Т.В.
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Бурлака О.В. та ін.
	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Піскарьова І.О. та ін.
	Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6–9 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Васильків І.Д. та ін.
Соціальна і здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Шиян О.І. та ін.
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Кільдеров Д.Е., Мачача Т.С.
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Завадський І.О. та ін.
STEM	Модельна навчальна програма «STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)»	авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.

	для закладів загальної середньої освіти	
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Масол Л.М.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Баженов Є. В. та інші.

V. Особливості реалізації освітніх галузей

У мовно-літературній освітній галузі обрано такий варіант поєднання освітніх компонентів у 5-6-х класах: українська мова, 4 год/тиж., українська література, 2 год/тиж., зарубіжна література, 1,5 год/тиж., іноземна мова (англійська), 3,5 год/тиж.

Друга іноземна мова (німецька), 2 год/тиж., включена до навчального плану освітньої програми за вибором закладу освіти як вибірковий освітній компонент за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами.

У математичній освітній галузі для 5-6-х класів обрано інтегрований курс «Математика», 5 год/тиж.

У природничій освітній галузі для 5-х класів обрано інтегрований курс природничої освітньої галузі «Пізнаємо природу», 2 год/тиж, для 6-х класів - інтегрований курс природничої освітньої галузі «Пізнаємо природу», 2 год/тиж. та навчальний предмет «Географія» - 2 год/тиж.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь у 5-6-х класах реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», 1 год/тиж., у рамках якого вивчаються теми із курсів «Етика», «Культура добросусідства»

У громадянській та історичній освітній галузі для 5-х класів обрано інтегрований курс «Вступ до історії України та громадянської освіти», 1 год/тиж.;

для 6-х класів обрано інтегрований курс історії та громадянської освіти, 2 год/тиж.

В інформатичній освітній галузі для 5-6-х класів обрано навчальний предмет «Інформатика», 2 год/тиж.

У технологічній освітній галузі для 5-6-х класів обрано навчальний предмет «Технології», 1 год/тиж.

У мистецькій освітній галузі для 5-6-х класів обрано навчальні предмети «Образотворче мистецтво», 1 год/тиж., та «Музичне мистецтво», 0,5 год/тиж.

У фізкультурній освітній галузі для 5-6-х класів обрано навчальний предмет «Фізична культура», 3 год/тиж.

Для 5-6 класів обрано міжгалузевий інтегрований курс «STEM», 1,5 год/тиж.

VI. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VII. Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом МОН від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання», оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, підсумкове (семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12).

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Основною ланкою в системі контролю у є поточний контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Формувальне (поточне формувальне) оцінювання може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів, онлайн-тестів, комп'ютерних продуктів тощо).

Для коригування освітнього процесу, а також для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (темі / розділі тощо), може застосовуватися тематичне оцінювання. Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за результатами тематичного оцінювання та за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель / учителька може запропонувати учням: 1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями; 2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

У Свідоцтві досягнень виставляються семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляється загальна оцінка за семестр з кожного

навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у вересні поточне оцінювання результатів навчання учнів 5-го класу здійснюється за рівневою шкалою, а його результати позначаються словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжуються вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці. Із жовтня у 5-му класі та надалі здійснюється бальне поточне та підсумкове оцінювання. При переході від оцінювання за рівневою шкалою у вересні до оцінювання за бальною шкалою в жовтні при виставленні оцінки за I семестр педагоги орієнтуються на оцінки за жовтень-грудень.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюється. Річна оцінка виставляється на підставі загальних оцінок за I та II семестри. Окремі підсумкові контрольні роботи не проводяться. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування річної оцінки здійснюється шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Свідоцтво досягнень передбачає характеристику навчальної діяльності учнів та фіксацію результатів навчання за групами результатів, визначеними Державним стандартом для певних освітніх галузей, з переліку навчальних предметів та інтегрованих курсів, визначених навчальним планом освітньої програми ліцею.

Свідоцтво досягнень складається з двох частин: «Характеристика навчальної діяльності» та «Характеристика результатів навчання».

«Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом. Результатом спостереження за розвитком наскрізних умінь є виставлення відповідної позначки в стовпці «Має значні успіхи / Демонструє помітний прогрес / Потребує уваги і допомоги» після завершення кожного навчального року або в разі зміни учнями закладу освіти.

Заповнення частини «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених освітньою програмою та з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

Додаток 4

Навчальний план 5-6-х класів

5-В, Г, Д, 6-В, Г, Д – Додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти до наказу МОН України від 09.08.2024 №1120.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
		5 ВГД	6 ВГД
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (анг.)	3,5	3,5
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Математична	Математика	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	2	2
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'язберезувальна	Здоров'я, безпека і добробут	1	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2
Інформатична	Інформатика	2	2

Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5	0,5
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Разом		24,5+3	27,5+3
Додатковий час на вивчення вибірових освітніх компонентів:		3,5	3,5
STEM		1,5	1,5
Друга іноземна мова (німецька)		2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Всього (без урахування поділу класу на групи)		31	34

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
базової школи
науково-педагогічного проєкту
«Інтелект України»
Лицею № 3
Подільського району м. Києва
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
Адаптаційний цикл
5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б класи

СХВАЛЕНО
на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1
від 28 серпня 2025 року)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Загальні засади

Освітня програма базової школи (далі — Програма) науково- педагогічного проєкту «Інтелект України» (далі — Проєкт) адаптаційного циклу (5–6-ті класи) розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі — Державний стандарт),

затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Програма містить:

- перелік освітніх компонентів та їхню логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в базовій школі Проєкту;
- вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження учнів 5-х проєктних класів;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти 5-х проєктних класів.

Програма **включає:**

- варіанти навчальних планів з розподілом годин між освітніми галузями / предметами / інтегрованими курсами за роками навчання;
- перелік навчальних програм, які мають / можуть використовуватися в освітньому процесі;
- опис форм організації освітнього процесу та педагогічних технологій;
- види / форми оцінювання та його інструментарій.

II. Перелік освітніх компонентів системи базової середньої освіти в Проєкті

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» базова середня освіта в Проєкті як другий рівень повної загальної середньої освіти забезпечує наступність із початковою освітою і передбачає виконання учнем вимог до результатів навчання, визначених державним стандартом базової середньої освіти, а також готовність дитини до навчання на наступному рівні.

Відповідно до дидактичних засад визначення компонентів освітнього процесу до їх переліку віднесено цілі, концептуальні засади їх досягнення, зміст, методи, форми і засоби освітнього процесу в базовій школі Проєкту.

Цілями базової середньої освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію базової середньої освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей і визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та / або подальшу навчальну діяльність.

Концептуальними засадами досягнення цілей базової середньої освіти в Проєкті є основні положення компетентнісного й особистісно-діяльнісного підходів, зокрема низка таких взаємопов'язаних положень.

Компетентнісна базова середня освіта в Проєкті:

втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та продовжує процес формування в учнів середнього шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що

допомагають особистості успішно опанувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власної думки усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми). До ключових відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно- комунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12); *проєктується й реалізується* на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти.

Унікальність Програми порівняно з іншими освітніми програми для базової школи (адаптаційний цикл, 5–6-ті класи) виявляється в тому, що:

1. *Базова середня освіта в Проєкті розглядається* як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо. Так, у Проєкті реалізується *системна модель формування в учнів ключових компетентностей*, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметно- тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 5-х проєктних класів відбувається на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та клубах тощо (виховна модель), на уроках інтегрованих курсів «Навчаємося разом» та «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цих навчальних предметів) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку).

2. *Базова середня освіта в Проєкті моделюється й упроваджується* в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їхніх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / кількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.

3. *Зміст базової середньої освіти в Проєкті* визначається згідно з дидактичними принципами *відповідності змісту освіти* *формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського суспільства зокрема*. Тому як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі. У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської,

державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

4. Характерними для STEM-освіти в Проєкті є:

- ✓ STEM-освіта розпочинається в Проєкті в початковій школі та продовжується в базовій;
- ✓ STEM-освіта в Проєкті є «містком» між навчанням учнів та їхньою кар'єрою. За оцінками науковців, у майбутньому 9 із 10 найбільш затребуваних і високооплачуваних спеціальностей вимагатимуть від претендентів високого рівня сформованості міждисциплінарних компетентностей у галузі STEM-дисциплін;
- ✓ мета STEM-освіти в Проєкті — розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокрема концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та точно виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність);
- ✓ STEM-освіта в Проєкті передбачає посилену увагу до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою.

5. Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно доосновних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту повної загальної середньої освіти в освітньому процесі 5–6-х проєктних класів реалізуються:

- ✓ *інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення*, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології («Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі і товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Я — висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;
- ✓ *навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач тощо);*
- ✓ *технологія раціонального читання*, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе, розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель» тощо; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;
- ✓ *технологія повного засвоєння навчальних одиниць*, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза

(застосування та створення інтелект-карт та карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);

✓ *технологія збагачення освітнього процесу*, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі, в Проєкті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти формування в учнів проєктних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими *освітніми галузями*:

- 1) мовно-літературна;
- 2) математична;
- 3) природнича;
- 4) технологічна;
- 5) інформатична;
- 6) соціальна і здоров'язбережувальна;
- 7) громадянська та історична;
- 8) мистецька;
- 9) фізкультурна.

III. Вимоги до осіб, які можуть навчатися за Програмою

Зарахування (переведення) учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства.

Навчання за Програмою можуть розпочати (продовжити) учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень та свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

До здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти (адаптаційного циклу (5-ті класи) в Проєкті допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту в Проєкті.

На бажання батьків (або осіб, які їх замінюють) та при наявності вільних місць можливий перехід (вступ) учня/учениці з класів, які працюють не за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», до проєктних класів.

У кожному індивідуальному випадку рішення приймає адміністрація закладу загальної середньої освіти.

Адміністрація закладу організує проведення діагностичної перевірки рівня навчальних досягнень таких учнів. Діагностична перевірка проводиться з математики (письмово) та української мови (письмово).

Для проведення діагностичної перевірки наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджуються склад комісії (голова та члени комісії), графік проведення й діагностичні завдання з математики та української мови.

За результатами діагностичної перевірки висновки комісії оформлюються в

протоколі. Зарахованим (переведеним) може бути учень / учениця, у якого(ї) діагностична перевірка виявила рівень навчальних досягнень не нижче достатнього з обох предметів. Якщо кількість бажаючих перевищує кількість вільних місць, то зарахованим / переведеним буде учень / учениця, який(а) набрав(ла) більшу суму балів під час діагностичної перевірки.

На підставі висновків комісії рішення про зарахування (переведення) учня / учениці приймає керівник закладу освіти.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та / або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання у порядку, визначеному Порядком переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762 (зі змінами), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за № 924/27369, або у екстернатній формі здобуття повної загальної середньої освіти згідно до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 3 лютого 2016 року за № 184/28314, упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання (Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, пункт 4, абзац 2) наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти.

IV. Загальний обсяг навчального навантаження другого рівня повної загальної середньої освіти адаптаційного циклу для 5-6-х класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями.

Кількість навчальних годин за освітніми галузями визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Загальний обсяг навчального навантаження для класів, які працюють за освітньою програмою НПП «Інтелект України» та в яких вивчають другу іноземну мову

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік		
		5-й клас	6-й клас
Мовно-літературна	на тиждень	13	13
	на рік	455	455
Математична	на тиждень	6	6
	на рік	210	210
Природнича	на тиждень	3	5
	на рік	105	175
Соціальна і здоров'язберезувальна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35

Громадянська та історична	на тиждень	1	2
	на рік	35	70
Технологічна	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Інформатична	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Мистецька	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Фізична культура*	на тиждень	3	3
	на рік	105	105
Усього	на тиждень	30	33
	на рік	1050	1155
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	1	1
	на рік	35	35
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31	34
	на рік	1085	1190
Гранично допустиме річне навчальне навантаження учнів**	на тиждень	28	31
	на рік	980	1085

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

** Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не має перевищувати загальної кількості годин, визначеної цим навчальним планом.

V. Навчальний план для 5-АБ, 6-АБ класів, які працюють за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»

Навчальний план до Програми (додатки 3, 4) розроблено на основі Базового навчального плану для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання Державного стандарту та містить:

- перелік предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також перелік міжгалузевих інтегрованих курсів;
- розподіл навчального навантаження між навчальними предметами (інтегрованими курсами), обов'язковими для вивчення;
- додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Мета і завдання *мовно-літературної освітньої галузі* (українська мова, українська література, зарубіжна література (у перекладі українською мовою) реалізуються через навчальні предмети «Українська мова» (4 год/тижд.), «Українська література» (2 год/тижд.), «Зарубіжна література» (1 год/тижд.).

Іниомовна освіта як органічна складова мовно-літературної освітньої галузі представлена навчальними предметами «Перша іноземна мова (англ.)» (4 год/тижд.) та «Друга іноземна мова (нім.)» (2 год/тижд.).

Мета і завдання *математичної освітньої галузі* реалізуються через навчальний предмет «Математика» (6 год/тижд.).

Мета і завдання *природничої освітньої галузі*

- у **5-х класах** реалізуються через інтегровані курси «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» (2 год/тижд.), який є пропедевтичним для вивчення системних курсів біології у 7–9-х класах і географії у 6–9-х класах, та «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» (1 год/тижд.), який є пропедевтичним для курсів фізики та хімії у 7–9-х класах;

- у **6-х класах** - через інтегровані курси «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» (2 год/тижд.), «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» (1 год/тижд.), «Географія» (2 год/тижд.).

Мета і завдання *соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі* реалізуються через інтегрований курс «Навчаємося разом» (1 год/тижд.). У межах курсу «Навчаємося разом» інтегрується матеріал навчальних курсів морального спрямування (5–6-ті класи) та курсу «Здоров'я, безпека та добробут» (5–9-ті класи). Навчальна програма зазначеного курсу містить змістові модулі, які реалізують окремі завдання названих курсів, що надало можливість оптимізувати навчальне навантаження учнів і разом з тим виконати вимоги обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі Державного стандарту.

Мета і завдання *мистецької освітньої галузі* реалізуються через окремі предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» (по 0,5 год/тижд.); *фізкультурної освітньої галузі* — через навчальний предмет «Фізична культура» (3 год/тижд.). Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше ніж три рази на тиждень, що відображається у навчальному плані закладу освіти для кожного класу. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів.

Мета і завдання *громадянської та історичної освітньої галузі у 5-х класах* реалізуються через інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (1 год/тижд.); у **6-х класах** - через інтегрований курс «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (2 год/тижд.).

Мета й завдання *інформатичної освітньої галузі* реалізуються через навчальний предмет «Інформатика» (1 год/тижд.); *технологічної освітньої галузі* — через навчальний предмет «Технології» (1 год/тижд.).

Навчальний план містить інваріантну складову, обов'язкову для виконання всіма закладами загальної середньої освіти, що працюють за Проектом, та варіативну складову.

Варіативна складова Навчального плану (1 год/тижд.) використовується на підсилення предмета інваріантної складової, а саме інформатики, враховуючи методичну, кадрову та матеріально-технічну базу закладу.

Навчальний план зорієнтований на роботу закладів загальної середньої освіти за 5-денним навчальним тижнем.

VI. Перелік навчальних програм, які використовуються для реалізації освітньої програми

Для реалізації освітньої програми використовуються як модельні навчальні програми, так і навчальні програми, розроблені не на основі модельних (Додаток 5 до Освітньої програми базової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України».

Адаптаційний цикл (5–6-ті класи).

Авторські навчальні програми:

- українська мова;
- українська література;
- зарубіжна література;
- математика;
- Пізнаємо природу. Моя планета Земля;
- Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття;
- географія;
- Навчаємося разом;
- Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти;

Модельні навчальні програми:

- іноземна мова;
- технології;
- інформатика;
- мистецтво;
- фізкультурна.

Авторські навчальні програми

Навчальна програма «Математика. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Доценко С. О., Горьков О. А., Скиба С)	ДНУ «Інститут Модернізації і змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з математики від 30 травня 2022 року (протокол №7); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0189-2022
Навчальна програма «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти (інтегрований курс)» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Аркуша О. Г. та ін.)	ДНУ «Інститут Модернізації і змісту освіти»	Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та предметів морального спрямування від 30 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0197-2022.

<p>Навчальна програма «Пізнаємо природу. Моя планета Земля» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Гога С. С., Задорожний К. М., Калиновська Г. О.)</p>	<p>ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»</p>	<p>Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з біології та екології від 31 травня 2022 року (протокол № 4), з географії від 25 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0199-2022</p>
<p>Навчальна програма «Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття» для 5–6-х класів закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Сухов Р. В.)</p>	<p>ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»</p>	<p>Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з фізики від 06 червня 2022 року (протокол № 3), з хімії від 25 травня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №3.0201-2022</p>
<p>Навчальна програма «Українська мова. 5–9-ті класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Семихат Н. В., Дроф'як С. М., Новожилова Н. М.)</p>	<p>ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»</p>	<p>Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з української мови від 13 червня 2022 (протокол № 2); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0251-2022</p>
<p>Навчальна програма «Українська література. 5–6-ті класи» для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (авт. Гавриш І. В., Гученко О. В., Мартиновець С. В.)</p>	<p>ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»</p>	<p>Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 24 червня 2022 року (протокол № 4); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0271-2022</p>
<p>Навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6-ті класи» (1 год/тиж) для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Гученко О. В., Мартиновець С. В.)</p>	<p>ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»</p>	<p>Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13 червня 2022 року (протокол № 3); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0256-2022)</p>
<p>Навчальна програма «Навчаємося разом (інтегрований курс)» для 5–9-х класів для закладів загальної середньої освіти, що працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України» (авт.: Гавриш І. В., Щербак О. О.,</p>	<p>ДНУ «Інститут Модернізації змісту освіти»</p>	<p>Схвалено для використання в освітньому процесі. Рішення експертної комісії з літератури (української та зарубіжної) від 13.06.2022 (протокол № 3); зареєстровано у Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за</p>

Холтобіна О. У., Щербаков О. Ф., Луценко Є. В.)	№ 3.0257-2022)
--	----------------

Модельні навчальні програми

Іноземна мова. 5-9 класи	Затверджено наказом МОН від 09.08.2024 № 1120
Друга іноземна мова. 5-9 класи	Затверджено наказом МОН від 09.08.2024 № 1120
Технології. 5-6 класи	Затверджено наказом МОН від 09.08.2024 № 1120
Інформатика. 5-6 класи	Затверджено наказом МОН від 09.08.2024 № 1120
Музичне мистецтво. 5-6 класи	Затверджено наказом МОН від 09.08.2024 № 1120
Образотворче мистецтво. 5-6 класи	Затверджено наказом МОН від 09.08.2024 № 1120
Фізична культура. 5-9 класи	Затверджено наказом МОН від 09.08.2024 № 1120

VII. Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та / або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою посилення індивідуальної роботи з учнями, відповідно до чинного законодавства, здійснюється поділ класів на групи під час вивчення окремих предметів.

VIII. Опис інструментарію оцінювання

Відповідно до статті 17 Закону України «Про повну загальну середню освіту» кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросовісне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

До навчальних досягнень належать такі результати освітнього процесу:

- ✓ знання — інформація, яку учень / учениця застосовує;
- ✓ уміння — здатність застосувати алгоритм дій для реалізації засвоєних та вироблених суб'єктивно нових знань;
- ✓ ставлення — суб'єктивна цінність інформації або діяльності, відображена у висловлених учнем / ученицею судженнях.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне, поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне).

Під формувальним розуміють інтерактивне оцінювання учнівського прогресу.

Формувальне оцінювання допоможе кожному учневі / учениці бачити власний освітній поступ, рівень сформованості загальних та предметних компетентностей, а вчителів / учительці — аналізувати, корегувати навчально-пізнавальну діяльність учнів, визначити мету та шляхи реалізації освітніх завдань.

Поточне оцінювання — оцінювання результатів виконання учнями конкретних завдань: відповідей на запитання під час індивідуального, групового та фронтального опитування, письмових завдань (зокрема, через виконання самостійних робіт, тестування, організацію роботи з текстами тощо). Ідеться про результати опрацювання джерел (текстових, візуальних, діаграм, графіків, схем) та результати взаємоконтролю учнів у парах і групах у цифровій (тестування в електронному форматі) і практичній (організація виконання різних видів досліджень, навчальних проєктів тощо) формі.

Підсумкове оцінювання — оцінювання результатів навчання за певний період: за час вивчення розділу програми (тематичне), семестр (семестрове) та навчальний рік (річне).

Мета підсумкового оцінювання — встановити відповідність / невідповідність реальних результатів навчально-пізнавальної діяльності запланованим (очікуваним). Підсумкове оцінювання спрямоване на результат й оцінюється за 12-бальною шкалою.

Оцінюючи навчальні досягнення учнів / учениць за 12-бальною шкалою в умовах компетентнісного навчання, учитель / учителька враховує, що диференціації (віднесенню до першого-четвертого рівня) підлягають насамперед розумові та практичні вміння учнів / учениць, що виявляються в різних видах діяльності. Знання доцільно розглядати як змістову складову цієї діяльності.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у вересні поточне оцінювання результатів навчання учнів 5-го класу здійснюється за рівневою шкалою, а його результати позначаються словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжуються вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці. Із 1 жовтня у 5-му класі та надалі здійснюється бальне поточне та підсумкове оцінювання. При переході від оцінювання за рівневою шкалою у вересні до оцінювання за бальною шкалою в жовтні при виставленні оцінки за I семестр педагоги орієнтуються на оцінки за жовтень-грудень.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі підсумкові контрольні роботи не проводяться.

Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня/учениці протягом року

Бали в межах рівня допомагають диференціювати досягнення учнів / учениць з урахуванням того, чи мають вони базові знання, чи вміння переросли в навички та наскільки сформована воля дотримуватися вимог до оформлення і представлення результатів навчання.

Для забезпечення об'єктивності тематичного оцінювання доцільно разом із поточними оцінками використовувати результати моніторингу знань з метою оцінити досягнення учнем / ученицею комплексу передбачених програмою результатів навчально-пізнавальної діяльності. Для цього варто застосувати підсумкову діагностичну роботу (контрольну роботу, тест, диктант, переказ, твір, есе, завдання проєктів тощо). Проведення такого моніторингу сприяє індивідуальному та диференційованому підходу

до організації навчання, дає змогу врахувати різний темп засвоєння програмового матеріалу, уміння виділяти основне.

Результати річного оцінювання відображаються в Свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку.

У межах академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

ІХ. Організаційні питання реалізації Програми

Проектний клас працює за державними підручниками. З метою реалізації завдань Проекту додатково можуть використовуватися авторські навчальні комплекти (навчальні посібники, навчально-методичні посібники, зошити з друкованою основою, атласи та інтелект-карти, мультимедійні засоби навчання тощо), що мають відповідний гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» та видаються за рахунок коштів, не заборонених законодавством.

Права й обов'язки учасників освітнього процесу в проектних класах визначаються Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», статутом закладу загальної середньої освіти та правилами внутрішнього розпорядку.

Учням проектних класів за успіхи в навчанні рішенням педагогічної ради закладу загальної середньої освіти може бути призначена стипендія з власних коштів або цільових надходжень від різних установ, благодійних фондів, товариств, асоціацій тощо.

За учнями, які навчаються в проектному класі, зберігається право вільного переходу до класу, що працює за іншими освітніми програмами Нової української школи.

За умови ліквідації проектного класу учням гарантується дотримання їхніх прав та інтересів відповідно до чинного законодавства з питань освіти.

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

Навчальний план 5-6-х класів

5- А, Б, 6-А, Б - Таблиця 4 до Освітньої програми базової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» з вивченням другої іноземної мови (наказ Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 № 01-10/197).

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі	Кількість годин на тиждень у класі
		5АБ	6АБ
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	1	1
	Перша іноземна мова (англ.)	4	4
	Друга іноземна мова (нім.)	2	2
Математична	Математика	6	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	2	2
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	1	1
	Географія	-	2
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Навчаємося разом	1	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1	2
Технологічна	Технології	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5	0,5
	Музичне мистецтво	0,5	0,5
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		27+3	30+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей:		1	1
Інформатика		1	1
Всього (без урахування поділу класу на групи)		31	34

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ліцею № 3

Подільського району м. Києва

НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Базове предметне навчання базової середньої освіти
7-8-ї класи

СХВАЛЕНО
на засіданні

педагогічної ради
(протокол № 1
від 28 серпня 2025 року)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Загальні засади

Організація освітньої діяльності в 7-8-х класах у 2025-2026 н. р. здійснюється відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 30.09.2020 № 898.

Освітня програма закладу для 7-8-х класів розроблена на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОНУ від 09.08.2024 №1120, додаток 3:

- відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за Освітньою програмою;
- має визначений (в обсязі не меншому, ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження в циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;
- містить навчальний план, що ґрунтується на Типовому навчальному плані для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою (додаток 3) і відображає перерозподіл годин (у визначеному обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім української мови та фізичної культури) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;
- містить перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі;
- має опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Метою Освітньої програми для 7-8-х класів є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;

- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за Освітньою програмою можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень за 6 клас), закріпленим в особовій справі.

III. Загальний обсяг навчального навантаження в базовому предметному навчанні базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями.

Загальний обсяг річного навчального навантаження для учнів 7-8-х класів *згідно з*

Типовим навчальним планом наведено в таблиці:

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин	
		7 клас	8 клас
Мовно-літературна	На тиждень	9,5	8,5
	На рік	332,5	297,5
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Природнича	На тиждень	7	8
	На рік	245	280
Соціальна і здоров'язбережувальна	На тиждень	1	1,5
	На рік	35	52,5
Громадянська та історична	На тиждень	2,5	3
	На рік	87,5	105
Технологічна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Інформатична	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Мистецька	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Фізкультурна	На тиждень	3	3
	На рік	105	105

Усього	На тиждень	33	34
	На рік	1155	1190
Додаткові години для вивчення вибіркових освітніх компонентів	На тиждень	2	2
	На рік	70	70
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	На тиждень	35	36
	На рік	1225	1260
Гранично допустиме навантаження учнів	На тиждень	32	33
	На рік	1120	1155

IV. Особливості реалізації освітніх галузей

Мовно-літературна освітня галузь

У 7-8-х класах мовно-літературна освітня галузь реалізована в навчальному плані закладу освіти через:

- предмети – українська мова (3 год/тиж.), українська література (2 год/тиж. у 7-х кл.; 1, 5 год/тиж. у 8-х кл.) та зарубіжна література (1 год/тиж.);
- вивчення двох *іноземних мов: англійської* (як обов'язкового освітнього компонента, 3,5 год/тиж. у 7-х кл.; 3 год/тиж. у 8-х кл.) *та німецької* (як вибіркового освітнього компонента, 2 год/тиж., за рахунок перерозподілу навчальних годин інших освітніх галузей).

Математична освітня галузь

У 7-8-х класах математична освітня галузь реалізована в навчальному плані закладу через окремі предмети – алгебра, геометрія з розподілом годин тижневого навантаження: алгебра - 3 години, геометрія - 2 години.

Природнича освітня галузь

У 7-8-х класах природнича освітня галузь реалізована в навчальному плані закладу освіти через окремі предмети – біологія, географія, фізика, хімія з розподілом мінімальної кількості навчальних годин на вивчення природничої освітньої галузі: біологія - 2 години, географія - 2 години, фізика - 2 години, хімія - 1 година у 7-х кл. та 2 години у 8-х класах.

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

У 7-х класах соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь реалізується через інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», 1 год/тиж. У 8-х класах - через предмет «Підприємництво і фінансова грамотність», 1 год/тиж., та інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», 0,5 год/тиж. Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» вивчається концентровано – в одному семестрі по 1 год/тиж.

Громадянська та історична освітня галузь

У 7-8-х класах громадянська та історична освітня галузь реалізована через окремі предмети – «Історія України», 1 год/тиж. у 7-х кл. та 1,5 год/тиж. у 8-х кл., «Всесвітня історія» по 1 год/тиж., «Громадянська освіта» по 0,5 год/тиж. «Громадянська освіта» вивчається концентровано-в одному семестрі по 1 год/тиж.

Інформатична освітня галузь

У 7-8-х класах інформатична освітня галузь реалізована через предмет «Інформатика» з обсягом тижневого навчального навантаження 3 години.

Технологічна освітня галузь

У 7-х класах технологічна освітня галузь реалізована через предмет «Технології» з обсягом тижневого навчального навантаження - 1 година.

Мистецька освітня галузь

У 7-8-х класах мистецька освітня галузь реалізована через інтегрований курс «Мистецтво», 1 год/тиж.

Освітня галузь «Фізична культура»

У 7-8-х класах освітня галузь «Фізична культура» реалізована через предмет «Фізична культура». Уроки фізичної культури, згідно з частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими й проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається в навчальному плані закладу освіти для кожного класу.

V. Модельні навчальні програми

Відповідно до навчального плану в Освітній програмі зазначено перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, які містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів, інтегрованих курсів в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами.

Модельні навчальні програми розраховані на 3 роки вивчення окремого предмета в 7-9 кл. - другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання.

У 2025-2026 навчальному році заклад освіти здійснив вибір модельних навчальних програм з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказами Міністерства освіти і науки України від 24.07.2023 №883, від 16.08.2023 № 1001, від 06.09.2023 № 1090 «Про надання грифу «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним начальним програмам для закладів загальної середньої освіти» середньої освіти» та відповідно до наказу МОН України від 09.08.2024 № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти»,

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	Назва	автор(и)
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Заболотний О.В. та ін.
	Модельна навчальна програма «Українська література. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Яценко Т.О. та ін.
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ніколенко О.М. та ін.
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Зимомря І. М. та ін.

(англійська мова, німецька мова)	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт.Редько В. Г., Сотникова С.І. та ін.
Математична	Модельна навчальна програма «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти Модельна навчальна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Мерзляк А.Г. та ін. авт. Мерзляк А.Г. та ін.
Природнича (географія)	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Кобернік С.Г. та ін.
Природнича (біологія)	Модельна навчальна програма «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Соболев В. І.
Природнича (хімія)	Модельна навчальна програма «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Григорович О.В.
Природнича (фізика)	Модельна навчальна програма «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Максимович З.Ю. та ін.
Громадянська та історична	Модельна навчальна програма «Історія України. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти Модельна навчальна програма «Всесвітня історія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти Модельна навчальна програма «Громадянська освіта. 6–9 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Бурлака О.В. та ін. авт. Щупак І.Я. та ін. авт. Васильків І.Д. та ін.
Соціальна і здоров'язбережувальна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти Модельна навчальна програма «Підприємництво та фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Шиян О.І. та ін. авт. Панченко С.Ю.
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Мачача Т.С.
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Бондаренко О.О. та ін.
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Масол Л.М.
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Баженков Є. В. та інші.

Спираючись на модельну навчальну програму, заклад освіти може розробити власну, яка має бути затверджена педагогічною радою закладу освіти. На основі

модельної та затвердженої педагогічною радою навчальної програми навчального предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області не передбачено законодавством. Автономія вчителя має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може упродовж навчального року вносити зміни у календарно-тематичне планування, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем і змістових модулів.

VI. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою школи.

За потреби може бути організовано здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів та на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Згідно з листом Міністерства освіти і науки України від 16.09.2022 № 1/10848-22 навчальний предмет «Технології» є сучасною назвою предмета «Трудове навчання». За рекомендацією Міністерства освіти і науки України всі нормативні документи щодо врегулювання питань освітньої діяльності з предмета «Трудове навчання» застосовувати і до предмета «Технології», зокрема і норму щодо поділу класів на групи, передбачену наказом МОН України від 20.02.2002 р. №128.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016) за умови наявності у класі більше 27 учнів 7-8-і класи діляться на групи під час вивчення української,

іноземної мов та технологій, а також під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів.

VII. Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового та вибіркового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів орієнтується на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 02.08.2024 № 1093 «Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне оцінювання, формувальне оцінювання та підсумкове оцінювання (семестрове, річне).

Поточне та формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання – це постійний процес отримання й надання зворотного зв'язку учням / ученицям щодо успішності їхнього навчального поступу. Формувальне оцінювання передбачає використання різноманітних методів збору інформації: спостереження за процесом навчання, тестування, діагностувальні роботи, портфоліо та інше. Поточне та формувальне оцінювання здійснюють постійно й системно в процесі навчання. Під час оцінювання результатів навчання важливо враховувати дотримання учнями / ученицями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану.

Тематичне оцінювання як проміжне може здійснюватися на основі поточного оцінювання із урахуванням проведеної для оцінювання проміжних результатів навчання діагностичної (контрольної) роботи або без проведення такої роботи залежно від специфіки навчального предмета/інтегрованого курсу. Під час виставлення оцінки за тему результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання передбачає оцінювання груп загальних результатів та загальну оцінку результатів навчання. Здійснюють його з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Загальна оцінка результатів навчання виставляється на основі оцінювання груп загальних результатів. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

По закінченню навчального року учень отримує Свідоцтво досягнень. Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня 7-ого, 8-ого класу з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного етапу освітнього процесу.

Поточне, тематичне, семестрове та річне оцінювання результатів навчання учнів 7-8-х класів здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12 відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

- усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування);
- письмової, графічної (діагностичні, самостійні, контрольні роботи, тестування, діаграми, таблиці, графіки іт.д.);
- цифрової (тестування в електронному форматі);
- практичної (різні види експериментальних досліджень, проекти) тощо.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується дотримання учнями **принципів доброчесності**, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

Додаток 6

Навчальний план 7-8-х класів

7-А, Б, В, Г, Д, 8-А, Б, В, Г – Додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти до наказу МОН України від 09.08.2024 №1120.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
		7 АБВГД	8АБВГ

Мовно-літературна	Українська мова	3	3
	Українська література	2	1,5
	Іноземна мова (анг.)	3,5	3
	Зарубіжна література	1	1
Математична	Алгебра	3	3
	Геометрія	2	2
Природнича	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека і добробут	1	0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	1
Громадянська та історична	Історія України	1	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Громадянська освіта	0,5	0,5
Інформатична	Інформатика	3	3
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Мистецтво (інтегрований курс)	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Усього		30+3	31+3
Додатковий час для вивчення вибіркового освітнього компонента:		2	2
Друга іноземна мова (німецька)		2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33
Всього (без урахування поділу класу на групи)		35	36

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Ліцею № 3
Подільського району м. Києва
НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
9 КЛАСИ

СХВАЛЕНО
на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1
від 28 серпня 2025 року)

Пояснювальна записка

I. Загальні засади

Освітня програма 9-х класів (базова середня освіта) ліцею № 3 розроблена на підставі Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови КМУ від 23.11.2011 №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Згідно з наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» освітня програма закладу для 9-х класів розроблена за такими таблицями:

Класи	Варіант Типових освітніх програм, затверджених МОН України
9-АБ	Таблиця № 10 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня з українською мовою навчання і вивченням двох іноземних мов до наказу МОН України від 20.04.2018 № 405.
9-ВГ	Таблиця № 1 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня з навчанням українською мовою до наказу МОН від 20.04.2018 № 405.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури,
 Суспільствознавство,
 Мистецтво,
 Математика,
 Природознавство,
 Технології,
 Здоров'я і фізична культура.

Типовий навчальний план встановлює **гранично допустиме навчальне навантаження** учнів 9-х класів, що становить 1260 навчальних годин на рік.

Інваріантна складова сформована на державному рівні і забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державного стандарту.

У 9-х класах для підсилення математичної освітньої галузі введено 1 додаткову годину математики за рахунок додаткових годин для вивчення предметів освітніх галузей. У 9-АБ класах за рахунок додаткових годин для вивчення предметів освітніх галузей введено 1 додаткову годину англійської мови.

Головна мета освітньої галузі «Технології» – формування технологічно грамотної особистості, підготовленої до життя і активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства. Враховуючи це, а також освітні запити учнів, побажання батьків, фахову підготовку педагогічних кадрів, матеріальну базу закладу, у 9-Г класі продовжено допрофільне навчання (поглиблене вивчення інформатики). На поглиблене вивчення інформатики передбачено усього 4 години/тиждень: у рамках освітньої галузі «Технології» 1 година, передбачена на предмет «Трудове навчання», використовуватиметься на викладання предмета «Інформатика». Крім того, у 9-Г класі передбачена 1 година на тиждень як додатковий час на вивчення окремих навчальних предметів, а саме інформатики.

II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності	Компоненти

1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності; розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетенції у природничих	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p>

	науках і технологіях	<p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p>

		Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

Додаток 7

Навчальний план 9-х класів

9-А, Б- Таблиця №10 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня з української мовою навчання до наказу МОН України від 20.04.2018 №405.

9-В, Г - Таблиця №1 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня з українською мовою навчання і вивченням двох іноземних мов до наказу МОН України від 20.04.2018 №405.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі		
		9АБ	9В	9Г
Мови і літератури	Українська мова	2	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (анг.)	2	3	3
	Друга іноземна мова (нім.)	2	-	-
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1
Математика	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	1,5	1,5	1,5
	Фізика	3	3	3
	Хімія	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	-
	Інформатика	2	2	3
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом		31+3	30+3	30+3
Додатковий час на навчальні предмети:		2	1	2
Алгебра		1	1	1
Англійська мова		1	-	-
Інформатика		-	-	1
Додатковий час на факультативи:		-	2	1
«Моя громадянська свідомість. Запобігання корупції»		-	1	-
Математика		-	1	-

Українська мова	-	-	1
Всього (без врахування поділу на групи)	36	36	36

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Ліцею № 3

Оксана КОСТЮШКО

28 серпня 2025 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Ліцею № 3

Подільського району м. Києва

НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

10 – 11 КЛАСИ

СХВАЛЕНО
на засіданні
педагогічної ради
(протокол № 1
від 28 серпня 2025 року)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

I. Загальні засади

Освітня програма 10-11 класів ліцею № 3 розроблена на підставі Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Згідно з наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 20.06.2025 р. № 890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня») освітня програма закладу для 10-11 класів розроблена за такою таблицею:

Класи	Варіант Типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України
10-А, 11-А	Таблиця №2, таблиця №3 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня з українською мовою навчання.
10 Б, 11-Б	Таблиця №2 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня з українською мовою навчання.

Типову освітню програму укладено за такими **освітніми галузями**:

- мови і літератури;
- суспільствознавство;
- мистецтво;
- математика;
- природознавство;
- технології;
- здоров'я і фізична культура.

Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Типова освітня програма забезпечує досягнення учнями результатів навчання, визначених Державним стандартом, і ключових компетенцій, визначених Законом України «Про освіту».

Здобувати профільну середню освіту можуть особи, які завершили здобуття базової середньої освіти.

Обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти складає:

- для 10-х класів - 1330 годин/навчальний рік,
- для 11-х класів - 1330 годин/навчальний рік.

Навчальний план містить тижневий обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Відповідно до рішення Колегії Департаменту освіти і науки КМДА від 28.12.2023 № 2/3-2023, на вивчення предмета «Захист України» у 10-11-х класах передбачено 2 год / тижд. за рахунок додаткових 0,5 години, передбачених на вивчення окремих базових предметів.

Профіль навчання сформований закладом з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію освітніх потреб учнів, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази. Відповідно до цього, у закладі реалізоване профільне вивчення інформатики (10-А, 11-А класи).

Викладання профільних предметів здійснюватиметься таким чином:

- інформатика – 4 години/тиждень за рахунок годин, передбачених на вибірково-обов'язкові та профільні предмети навчального плану;
- алгебра і початки аналізу, геометрія – 6 годин /тиждень за рахунок годин, передбачених на базові та профільні предмети навчального плану та додаткових годин на профільні предмети.

Реалізація змісту освіти у 10-11-х класах забезпечується також вибірково-обов'язковим предметом «Мистецтво» – 1 година/тиждень в 10-Б, 11-Б класах.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Формами організації освітнього процесу є різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі, онлайн-уроки.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

II. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних</p>

		<p>мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності; розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у доквіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді; аналізувати власну економічну ситуацію; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії.</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p>

		Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.
--	--	--

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

Додаток 8

Навчальний план 10-х класів

10-А - відповідно до таблиць №2, №3 до Типової освітньої програми до наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 20.06.2025 р. № 890).

10-Б - відповідно до таблиці №2 до Типової освітньої програми до наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 20.06.2025 р. № 890).

Предмети	Кількість годин на тиждень	
	10-А	10-Б
Інформатика		

<i>Базові предмети</i>		
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Іноземна мова (анг.)	2	2
Зарубіжна література	1	1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1,5
Фізика і астрономія	3	3
Хімія	1,5	1,5
Фізична культура	3	3
Захист України / МСП	1,5	1,5
<i>Вибірково-обов'язкові предмети:</i>	3	3
Інформатика	3	2
Мистецтво	-	1
<i>Разом</i>	27+3	27+3
<i>Додаткові години на окремі базові предмети</i>	6	6
Українська мова	1	1
Іноземна мова (анг.)	-	1
Історія України	0,5	0,5
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Інформатика	1	-
Захист України / МСП	0,5	0,5
Всього (без врахування поділу на групи)	36	36

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО

Додаток 9

Навчальний план 11-х класів

11-А - відповідно до таблиць №2, №3 до Типової освітньої програми до наказу МОН від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 20.06.2025 р. № 890).

11-Б - відповідно до таблиці №2 до Типової освітньої програми до наказу МОН від від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 20.06.2025 р. № 890).

Предмети	Кількість годин на тиждень	
	11-А інформатика	11-Б
<i>Базові предмети</i>		
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Іноземна мова (англ.)	2	2
Зарубіжна література	1	1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1	1
Фізика і астрономія	4	4
Хімія	2	2
Фізична культура	3	3
	1,5	1,5
Захист України / МСП		
<i>Вибірково-обов'язкові предмети:</i>	3	3
Інформатика	3	2
Мистецтво	-	1
Разом	26+3	26+3
<i>Додаткові години на окремі базові предмети:</i>	6	6
Історія України	0,5	0,5
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Українська мова	1	1
Іноземна мова (анг.)	-	1
Інформатика	1	-
Захист України / МСП	0,5	0,5
<i>Факультативні курси:</i>	1	1
Історія України	-	1
Київський вальс	1	-
Всього (без врахування поділу на групи)	36	36

Директор ліцею

Оксана КОСТЮШКО